

VEZETŐK LAPJA

A MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK ÉS SZÜLŐK FÉLÉVI ÉRTESÍTŐJE

A TARTALOMBÓL

BÚCSÚSZÓ

KEDVES NAGYAPÁM

A SZERETET CÉLTÁBLÁJA

A GYEREKEK ÉS A REKLÁM

HÁNY FOKOS A XÉNIA LÁZ?

A BSA ÚJ CSERKÉSZKÖNYVE

AZ INFORMÁCIÓ DISZKRÉT BÁJA

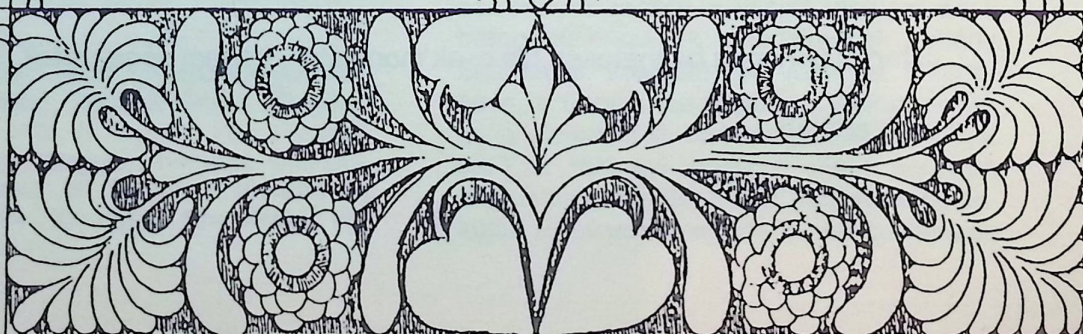
ÚJ MAGYARSÁGISMERETI TANRENDSZERÜNK

A MAGYARSÁGASZOLGÁLAT MINDENNAPI KÖRNYEZETEMBEN
ERDÉLYI KIRÁNDULÁS RÉSZLETES TERVE VEGYES CSAPATNAK

1999

88.SZÁM

Búcsúszó

Cserkésztestvérek!

Úgy érzem 28 év után illendő "letenni a lantot" és átadni a VL szerkesztését egy fiatalabbnak. Amikor 1971-ben átvettem a VL szerkesztését Bodnár Gábor bától 44 éves voltam, néhány hét múlva 72 éves leszek. Az első általam szerkesztett füzet a 19-as sorszámot viselte, utódom a 88. számmal kezd. Ennek anyagát még én gyűjtöttem össze, a tördelést már ő végzi.

Lemondásomnak legfőbb oka azonban elsősorban nem a korom, hanem a munka, amelyet itt Magyarországon végezni kell. Egy újra éledő szerzetes rendtartomány szervezése és vezetése igen sok gonddal, utánjárással, és utazással jár. Egyszerűen nincs időm és energiám annyi figyelmet szentelni a VL szerkesztésének, amelyet az megkíván. Azonkívül egyre jobban távol esek a KMCSSZ valóságától, még akkor is ha érzelmi szálak odakötnék és sok barátom van köztetek.

A szerkesztői szék átadása könnyű számomra már csak azért is, mert egy olyan fiatal lép helyembe, akit gyerek kora ismerem és most is barátaim közé számolok: Gorondi Palkó. Neki is szívügye a magyarság ismereten és tudaton túl az emberség építése is cserkészeinkben. Most, hogy ismét Magyarországon élek, megerősödtem meggyőződésemben, hogy csak az a magyar építi az országot, a nemzetet, akinek embersége romlatlan, vagy úgyis mondhatnám, aki fogadalommal vagy anélkül a cserkésztestvérek útját járja.

Rövid írásomat egy Mécs László idézettel fejezem be:

Amely pisztráng az árral úszik:
lehet boldog, hasa fehérjét
lehet, hogy parti nefelejcsnek
kivájnák, hogy csókkal elérjék
s holdfény hullong rá mint a tej-csepp,
- de a Faj meghalt benne: hullá!

A hasukat boldogság-nappal
süttethetik a renegátok,
magyar júdasok, árral-úszók:
a nevük hullá, létük átok!
**- Pisztráng-lelkű Pajtás, előre
a Forrás-álmú hegytetőkre!**

Isten áldjon meg benneteket. Ne csak mondjátok, hanem végezzetek is Jó munkát!

Szeretettel,

Ádám atya

ÚJ MAGYARSÁGISMERETI TANRENDSZERÜNK

Egy szervezet akkor tartósan életképes és hatékony, ha maradandó értékű céljai vannak, amelyek mellett állhatatosan kitart, de ugyanakkor képes az állandó belső megújulásra, szervezetének, munkaterveinek és módszereinek a változó körülményekhez való rugalmas hozzáigazítására. A KMCsSz már belépett fennállásának hatodik évtizedébe. Fennmaradásának egyik alapvető feltétele, hogy cserkészeink - és mindenek előtt vezetőink - a lehető legalaposabb nyelvi és magyarságismereti tudással rendelkezzenek. De ugyanakkor eljött az ideje annak, hogy felülvizsgáljuk módszereinket, amelyekkel a legmagasabb reális szintet tudjuk biztosítani.

A fenti céllal állítottuk fel azt a munkacsoportot, amely hat hónap alatt kidolgozta új magyarságismereti követelményeink és tananyagunk irányvonalait. A munkacsoport tagjai kivétel nélkül tapasztalt, gyakorlott vezetők - Szövetségünk minden kerületét képviselték (*).

Alapos munkájuk felmérte jelenlegi követelményeinket és tananyagunkat ősvezetői, segédtiszti és cserkész-tiszti szinten, és a mai körülmények figyelembevételével fogalmazta meg javaslatát. Az alábbiakban összefoglalom részletes jelentésük legfontosabb pontjait.

Őrsvezetői követelmények

Jelenlegi rendszerünk lényegében jó, de kiegészítésre szorul. A tananyag pontosan ki van dolgozva: egy füzetben ("kék füzet") kb. 50 oldalon összefoglalja a földrajz és történelem alapjait és röviden ismerteti kilenc író ill. költőt, szemelvények mellékletével. Ezenkívül 20 oldalon 40

nyelvgyakorlatot tartalmaz: hangszalagról való írást és hangszalagra olvasást. A füzetet egy 19 oldalas tanári útmutató kíséri. Követelményeink közé tartozik még 3 vers kívülről tudása és egy "kutatómunka" 3 világhírű magyarról.

A fenti füzet egyik gyöngéje a szemléltető segédeszközök hiánya. Egyetlen, igen nehezen áttekinthető térképet tartalmaz, amelyen minden össze van sűrítve: hegy-vízrajz, tájegységek, helységek, történelmi és mai határok. Ezen felül semmi ábra vagy kép, amely szemléltető támpontként szolgálhat a tanuló számára. A nyelvismereti anyag nem tartalmaz tudatos szókincsbővítést, ami pedig a 2. és 3. külföldön felnövő nemzedékek esetében egyre fontosabb. A történelmi anyag nincsen a világtörténelemhez viszonyítva, tehát a tanuló nem tudja a magyar történelmi korokat, eseményeket, pl. a befogadó ország történelméhez időbelileg viszonyítani. Az irodalmi szemelvények között vannak olyanok, amelyek kevésbé felelnek meg a mai, külföldön felnövő fiatal tanítására. Az itt felsorolt hiányosságoknak orvoslását és az anyag elsajátításának megkönnyítését célozva, az ősvezetői tananyag a következőképpen lesz átdolgozva, kiegészítve: A kb. 70 oldalas szöveg (történelem, földrajz, irodalom, nyelvgyakorlatok) mennyiségét megtartjuk, valamelyest felújítjuk. Ez talán kevésnek tűnik, de a gyakorlat azt mutatja, hogy az ősvezetőjelöltek legtöbbje ennyit tud elsajátítani. A hangszalagról írás/hangszalagra olvasási leckéket megtartjuk. A történelmi anyagot kiegészítjük térképekkel, amelyek a lényeges területi változásokat ábrázolják. Mellékelünk egy időgrafikont, amelyben a magyar történelmi korok és események mellett a világtörténelem és a befogadó országok történelmének néhány dátuma is szerepel (pl. Amerika felfedezése, a francia forradalom, a befogadó ország alapítása ill. önállóságának kikiáltása, stb.) A földrajzi anyagot több, könnyen áttekinthető térkép kíséri, amelyek külön-külön a Kárpát-medence és Magyarország

* Benedekné M. Mária (Központ/Argentína), Dala Irén (Kanada), Dömötör Gábor (Központ, munkacsoport vezető), dr. Grynaeus Péter (Európa), Némethy K. Judit (Központ), Nádasné Gabriella (USA), Kovássy M. Marianne (Ausztrália), Pillerné T. Éva (Brazília), Szentkirályi Pál (Központ/USA).

földrajzi helyzetét, hegy-vízrajzát tájegységeit, helységeit, ipari, mezőgazdasági, ásványi termékeit és politikai határait ábrázolják. Földrajzban a mai realitást tanítjuk, azt, amit a cserkész egy ottani látogatásnál megtalálhat: Magyarországot és a Kárpát-medence magyar lakta vidékeit, a mai határokkal, a környező országokban pedig a helyi és magyar nevekkal. Történelmi személyek, írók, költők arcképeivel illusztráljuk a szöveget. A fenti szövegből kiválasztunk 300-400 szót, ezek alkotják a szókincsfejlesztés anyagát. Minden szövegrész után kérdések lesznek, összesen 150-200 kérdés. Ezek rövid feleleteket igényelnek: szópárosítás, mondat-kiegészítés, egy-két mondatot igénylő feleletek, stb. Ezeket a feleleteket a jelölt kidolgozza a munkafüzetben. A vizsga ezekből a kérdésekből lesz kiválogatva (katekizmus rendszer!) Lehetőség szerint mindezt számítógépes rendszerekre is rá tesszük.

Az anyag tehát pontosan ki van dolgozva, a lehetséges vizsgakérdések ismertek, ezért a vizsgán legalább 70%-os eredményt várunk el. Ráadásul a jelölt részt vehet az újonnan beindított Dobó István táboron. Ez egy ősvezető-táborra előkészítő tábor, melynek anyaga 50%-ban magyarságismeret, 50%-ban cserkészismeret. Nem helyettesíti, de kiegészíti a helyi tanfolyamokat és az egyéni tanulást. A Dobó táborban bemutatjuk a világhírű magyarokat (több mint hármat!) és ezért nem kívánjuk meg a 3 személyről készített dolgozatot.

Segédtsízi és cserkésztsízi követelmények

A jelenlegi rendszerben a három tantárgy közül (történelem, földrajz, irodalom) a segédtsízi jelöltnak kettőből, a cserkésztsízi jelöltnak háromból kell levizsgáznia, de mindegyikből csak egyszer és általában egymástól időben távol eső alkalmakkor. Tehát, eltekintve az ősvezetői szinten szerzett elemi ismeretektől, a cserkészvezető mindegyik tantárgyat csak egyszer tanulja: a vizsgára. Ennek követ-

kezményeképpen hamar el is felejtí. Nincs folyamatos, bővülő, mélyülő ismeretszerzés, nincs alkalom az ismeretek leülepedésére, huzamos rögzítésére. A vizsgázatási rendszer a hagyományos magyar érettségín alapul: a jelölt húz egy vagy két tételt, és arra felel. A tételek nehezek, részletes és átfogó ismeretet kívánnak, egy magyarországi gimnázium jó tanulójának felelnek meg. Ezen kívül nem mérik az anyag általános ismeretét és nem igazságosak, mert a szerencsétől is függnek.

Mindehhez hozzájön, hogy nincs a jelöltek nyelvi és tárgyi ismereteinek megfelelően kidolgozott, pontosan megszabott tananyag. Esetleg többé-kevésbé vastag könyveket javasolunk a jelöltnak. Nyelvkészségének fejlesztésére pedig nincs kijelölt anyagunk: elvárjuk, hogy helyesen tudjon írni, olvasni, fogalmazni, és ezt osztályozzuk a vizsgán! Azt is figyelembe kell vennünk, hogy helyenként van, máshol viszont nincs magyar iskola vagy tanfolyam, ahol a jelölt felkészülhet. A túlméretezett hivatalos követelmények miatt sokan nem vállalják a felkészülés/vizsgázás feladatát, másrészt viszont a vizsgabizottságok sok helyen kényszerűségből engedékenyek.

Új tanrendszerünk irányelve: Az egyszeri tantárgyankénti készülés/vizsgázás helyett fokozatosan bővülő és mélyülő ismeretek átadása minden tantárgyban, kezdve az ősvezetői szinten az ott leírt módon és, arra építve, folytatva a segédtsízi és cserkésztsízi fokozatokon.

Ennek az irányelvnek megfelelően kidolgozunk az ősvezetői "kék füzet" mintájára egy füzetet a segédtsízi jelöltek, és egyet a cserkésztsízi jelöltek számára. Mindegyik tartalmazza a négy tantárgyat -- nyelvismeret, történelem, földrajz, irodalom - de fokozatosan növekedő terjedelemmel, az egyes életkorokhoz illő megfogalmazásban. Megkívánjuk, hogy minden szinten tudják az előző szint ill. szintek anyagát is. Például a segédtsízi szókincsbővítési anyaga 200-300 szóból fog állni, de az ősvezetői szinten megkívánt 300-400 szó is kell, hogy ismerje, használni tudja.

Hasonlóképpen a segédtiszt jelöltnek nemcsak a saját anyagában, hanem az őrsvetői anyagban megadott kérdésekre is kell felelnie. Persze a kérdések nehézsége is fokozatosan emelkedik, egyre áttekintőbb, mélyebb ismeretet igényelnek, ha nem is érik el a jelenlegi vizsgatételek bonyolultságát. A jelenlegi értelemben vett "tétéles" vizsgáztatást viszont beszüntetjük. A segédtiszt szinten a vizsgakérdések az előre megadott kérdésekből lesznek kiválogatva és az általános ismeretet mérik, mind a négy tantárgyban. A helyi tanfolyamok kiegészítéseként a segédtiszt-jelölt részt vehet a Zrínyi Miklós táboron. Ezt, a segédtisztképző táborra előkészítő tábort, immár öt éve tartjuk meg igen eredményesen; tartalmának fele magyarságismeret, fele gyakorlati cserkészismeret.

Minthogy a cserkészisztjelöltek száma aránylag csekély (évente 14-15 körül van) és a személyek távol élnek egymástól, csak kivételes esetekben vehetnek részt megfelelő helyi előkészítő tanfolyamokon. Ezért egz 12 leckéből álló, 12 hónapos levelező tanfolyamot szervezünk számukra. Minden lecke tartalma: a) nyelvtani szabályok, példákkal, ezt követően a jelölt által kidolgozandó rövid gyakorlatokkal; b) a magyarságismereti anyagban (földrajz, történelem, irodalom) szereplő gyakorló kérdések közül 3 kérdés, amelyekre a jelölt kidolgozza a feleleteket. Ez elsősorban fogalmazási gyakorlat, de ugyanakkor arra kényszeríti a jelöltet, hogy a magyarságismereti anyaggal időben és folyamatosan

foglalkozzon; c) a jelölt megküldi levelezőtanárának a feleleteket, gyakorlatokat, aki azokat kijavítja, a javításokat megmagyarázza és visszaküldi. Egy tanárra 2-3 jelölt esik.

A cserkésziszt vizsgán a jelölt három tantárgy (földrajz, történelem, irodalom) mindegyikéből kap 5 tételt, melyek közül kettőt kiválaszt és azokra írásban felel (tehát összesen 6 tételre felel). Ezek a tételek valamelyest megközelítik a jelenlegi magyarságismereti vizsgák tételeinek nehézségét, de kizárólag a fent leírt kidolgozott anyagon alapszanak: aki azt az anyagot tudja, fel van készülve. A feleletek kiértékelésénél a tartalmi ismeretre 70%, a fogalmazásra (nyelvtan helyesírás, szókincs) 30% súlyt helyezünk. Minthogy a cserkésziszt szinten szélesebb és mélyebb tudást követelünk és vizsgáztatás is nehezebb (a vizsgatételek nincsenek előre megadva), a megkívánt összesített eredmény 60%.

A cserkésziszt jelölt a tisztképző tábor előtt részt vesz a Corvina táboron, ahol bevezetést kap az általános magyar műveltségbe a képzőművészetek, zene, egyes irodalmi művek és az igényesebb nyelvhasználat terén. A Corvinán leadott anyagból a tábor végén vizsgáznak.

A három szint tananyagát és feltételeit a következő táblázattal vázolhatjuk:

	ÖV. FÜZET	ST. FÜZET	CST. FÜZET
Történelem	20 oldal	40 oldal	80 oldal
Földrajz	10 oldal	15 oldal	30 oldal
Irodalom	20 oldal	45 oldal	80 oldal
	3 verset tud kívülről	további 10 verset szavalva felolvas	egy megadott listából 3 könyvet kiválaszt, elolvas
Nyelvismeret			
Nyelvgyakorlatok	40 lecke (20 old.)		kötelező levelező tanfolyam (12 lecke)
Szókincs	300/400 szó	+200/300 szó	
Helyesírás	Alapvető szabályok	bővített szabályok	
Nyelvtan		fontosabb szabályok	

	ÖV. FÜZET	ST. FÜZET	CST. FÜZET
Gyakorló kérdések	Szópárosítás, mondatkiegészítés Feleletek: néhány szó 1-2 mondat 150/200 kérdés (föld.40/tört.70/ irod.40)	szópárosítás, mondatkiegészítés néhány szó 4-5 mondat + 200 kérdés (föld.+50/tört.+90/ irod.+60)	 1-2 bekezdés + 110 kérdés (föld.+20/tört.+40/ irod.+50)
Munkafüzet	Igen	igen	
Vizsgakérdések	Öv.-i gyakorló kérdések közül választva	öv.-i + st.-i gyakorló kérdések közül választva	mindegyik tantárgyból (föld/tört/irod) kap 5 tételt, kettőre írásban felel, tehát összesen 6 tételre. kiértékelés: 70% tartalmi ismeret, 30% nyelvtan, helyesírás, szókincs mai értelemben vett "tétéles" vizsgázás megszüntetése
Térképek és illusztrációk	Igen	igen	igen
(A fenti oldalszámok csak az írott szövegre vonatkoznak és nem tartalmazzák a térképeket és illusztrációkat.)			
Előkészítő tábor	Dobó István	Zrínyi Miklós	Corvina
Megkívánt vizsgaeredmény	70%	70%	60%

Az új rendszer fő jellegzetességei:

1. Folyamatosan fejlődő ismeretszerzés
A cserkész fokozatosan bővülő ismereteket szerez minden tantárgyban. A következő fokozat ismeretanyaga ráépül az előző fokozatokon szerzett ismeretekre és azokat is tartalmazza. Ez az ismétlődés/bővülés elősegíti az ismeretek tartós rögzítését.

2. Pontosán megszabott, kidolgozott tananyag

Pontosan kidolgozott, megszabott tananyagot ad a jelölt (és tanár) kezébe. Esetenként kevesebb, mint a jelenleg elvárt (de általában nem követelt ill. megtanult) anyag. Viszont jobb a reális elvárás és annak valódi teljesítése. A kidolgozott

tananyag a megkívánt minimum, amelyet, helyi körülményektől függően, tanfolyamokon ki lehet egészíteni. A részletesen kidolgozott anyag már csak azért is szükséges, mert az első generációs tanárokat egyre inkább a már külföldön született kiképzők fogják helyettesíteni.

3. A tanulási folyamatot könnyítik és irányítják:

a) Térképek: minden helység és földrajzi fogalom könnyen megtalálható a kézben lévő anyagban.

b) Képek: támpontként szolgálnak a történelmi és irodalmi személyek és azok korának és szerepének rögzítéséhez.

c) A tananyagban szakaszonként feltett kérdések és a munkafüzetek.

d) A cserkészisztizti táborra előkészítő

levelezési tanfolyam.

e) A következő fokozatra előkészítő táborok:

Öv. tábor előtt: Dobó István tábor

St. tábor előtt: Zrínyi Miklós tábor

Cst. tábor előtt: Corvina tábor

4. A Szövetség vezetői szükségleteinek reális figyelembe vétele

Az új rendszer figyelembe veszi, hogy a cserkészvezetéshez elsősorban örsvezetők és segédtsztek kellenek nagyobb számban és csak kevesebb cserkésztszst szükséges. Ezért fontos, hogy egy szerényebb, de tényleg betartott, megvalósított ismeretalapot biztosítsunk öv.-i és st.-i fokozaton. Ezzel szemben a cst.-i fokoza-

ton kívánjunk meg több olvasást, teljesebb és mélyebb ismereteket.

Az új magyarságismereti rendszer bevezetése

Az új tananyagot 1999 végéig fogjuk kidolgozni és kinyomtatni, hogy 2000 első felében már a csapatok rendelkezésére álljon. A 2000-es jubileumi év, amikor nem lesznek vezetőképző táborok, alkalmat ad az új rendszerre való átállásra, amelynek követelményei a 2001-ben megtartandó VK táboroktól kezdve már érvényben lesznek.

Dömötör Gábor

AZ INFORMÁCIÓ DISZKRÉT BÁJA (Kollázs-cikk az információs technológiáról) Cserkészvezető továbbképzés

A társadalom, amelyben mi cserkészek is élünk, az ember erkölcsi értékvesztését jelzi egyre erőteljesebben.

Izgalmas kérdés, hogy az elértéktelenedési folyamat a technikai fejlődés szükségszerű következménye-e? Más szóval a modern korban élő emberek számára a technika folytonos fejlődése által létrehozott egyre nagyobb jólét feleslegessé teheti-e az Isten és annak erkölcsi rendjét az ember és a társadalom számára?

Ezen kérdésekre ad választ *Kusz bá* (technikus), a téma avatott szakértője.

1. A TECHNIKA ÉS AZ ERKÖLCS KAPCSOLATÁRÓL

Táborkereszt: Milyen hatással van a nagyarányú technikai fejlődés az emberre, s annak erkölcsi irányelvére?

Kusz bá: Nagyarányú technikai fejlődés jegyében álló korunk különösen a *technikának az erkölcshez* való viszonyára vonatkozólag állít fel kérdéseket. A technikának az erkölcsi életben mutatkozó hatása ellentétes bírálatot vált ki. A kultúra némely bírálója elsősorban a *hátrányos er-*

kölcsi hatásokat veszi tekintetbe s ezek alapján a modern technikát az erkölcs, s általában a szellemi kultúra szempontjából kedvezőtlenebbül, sőt lesújtóan ítéli meg. Spengler, Keyserling, Klages, az egzisztencialisták vádolják a modern technikát lelket ölő, elgépiesítő hatása miatt. Hangoztatják, a *gép rabszolgájává tette az embert*, elmechanizálja életét. A technikai feladatok a külső, tárgyi tevékenység világában maradnak s elhanyagolják a belső, lelki művelődést. A technika megfosztotta az embert személyiségtudatától, s mint névtelen atomot süllyeszti el a tömegélet áradatában. A *személytelenné vált ember* jobbik esetben a munka robotosa, rosszabb esetben munkakerülő élvezője a technika eredményeinek. Az élet mélyebb értékei iránt egyik esetben sincs fogékonysága. A személyi kapcsolatok felbomlásával, csak a külső organizáció mesterseges és erőszakolt eszközei tartják fenn a társadalom inkább *tömegnek*, mint közösségnek nevezhető életét. Erkölcsi irányelvek helyett a társadalmi vezetés *technikai és hatalmi kérdéssé* vált.

Táborkereszt: Mindenki ilyen pesszimistán értékeli a technika jelentős fejlődését?

Kusz bá: Éles ellentétben áll ezzel az értékeléssel a technika vezető *egyénségeinek* a véleménye, akik a technikában az emberi *szellem legnagyobb alkotását* látják, mely joggal igényli a modern ember életében az *irányító szerepet*, s követelményeitől az erkölcsi élet sem függetlenítheti magát. Olyan nézet sem ritka, amely az erkölcsi gondolkodásnak a modern technika feltételeinek és kívánalmainak megfelelő *átformálását* kívánja.

Táborkereszt: Akkor hát mi a kielégítő értelmezés a két szélsőséges felfogás között?

Kusz bá: Az ellentétes értékeléssel szemben *kielégítő értelmezéshez* nyilván a technikának az ember életében, kultúrájában hivatott szerepének figyelembevétele segít bennünket. A voltaképpeni technikai tevékenység a természetben rejlő lehetőségek ismerete alapján az *ember szükségleteit célszerűen kielégítő eszközök, eljárások feltalálása és szakszerű alkalmazása*. A technikai találmány *tökéletességét* a kitűzött célnak való *megfelelőség*, a gondolt lehetőség valóra váltása adja. A technikai alkotás mindig valami tudatosan kitűzött célt szolgál, amelynek megvalósításához az eszköz jellegével bír, a technika sajátos értéke az eszköz *megfelelősége, az eszközjóság*.

Táborkereszt: Mi a mozgatója annak, hogy az elgépiesítő technika figyelmen kívül hagyja az ember erkölcsi korlátait?

Kusz bá: A gyakorlati életben a technika az élet legkülönbözőbb ágaiban kerül alkalmazásra. Egyéb értékekkel való *összefonódottsága* nehezíti meg sok esetben a sajátyszerűen technikai mozzanatnak mástól való szabatos megkülönböztetését és tárgyilagos értékelését. Ez a nehézség jelentkezik a modern technikának az *erkölcsi életre* való hatásának megállapításakor is. Amit a felületes megítélés a technika rovására ír, sok esetben nem a technikának

mint ilyennek tulajdonítható, hanem a *technikának valami erkölcsileg helytelen cél szolgálatában történő felhasználásának*. A modern technika elgépiesítő hatása nyilván azért következett be, mert egy fegyelmezetlen erkölcsi hajlam, az erkölcsi korlátra nem tekintő *haszonvágy, csak a géppel szerezhető haszonra nézett*, nem törődött a dolgozó ember erkölcsi, szellemi szükségleteivel. S ha a technika a társadalomra a szabadságot egyre inkább korlátozó kényszer jelegével hat, ez a hatás is az újkori emberre jellemző erkölcsi magatartásból, a hatalomra törekvés korlátozatlanságából s a technikának ennek a szolgálatba állításából érhető.

Táborkereszt: Hogyan látta Prohászka önmagában a technika fejlődésének hatását az emberre?

Kusz bá: Ha a *modern technikát* nem bizonyos hátrányos hatásaiban nézzük, hanem *önmagában* szemléljük, igen értékes erkölcsi mozzanatokat találhatunk benne. A modern technika fő hibájául felrótt elgépiesedés vágyával szemben tény, hogy a gép az embert sok alantas és terhes, hozzá nem méltó, nehéz *munkától szabadította meg*; a gépek alkalmazásával *fokozódó termelékenység* nagy tömegek előtt nyitotta meg a szellemi és erkölcsi művelődés és felemelkedés útját. *Prohászka* fél évszázaddal ezelőtt, kétségtelenül helyesen ítélte, amikor sürgette "szert kell tennünk cselekvő, bátor lelkületre, mellyel a fejlődés munkájába beleálljunk... *csak munka, csak fejlődés s haladás révén emelkedhetünk feljebb*, föl a fizikai s erkölcsi erők harmonikus kihasználásának színvonalára. Ezen a színvonalon Istenhez is könnyebben találunk el; mert jól lehet szentekké, lélekben kiválóká minden kultúrában lehetünk, de szentigaz, hogy a rendezett viszonyok közt élő, a munkától agyon nem sanyargatott, a *gondtól szét nem tépett ember könnyebben találja fel önmagát* alkalmasabb lesz arra, hogy jobb, nemezebb ember váljék belőle. E felfogásban az ipari, technikai munka az iparosodás s vállalkozás nem Istentől való elfordulás, ha-

nem *Isten-szolgálatot jelent*, új morális értékelést nyer".

Táborkereszt: Ha ez így van, akkor melyek a technikai munkának azon erkölcsi hatásai, amelyek jó irányban hatnak az emberre és a társadalomra?

Kusz bá: Erkölcsileg értékesnek kell mondanunk a *technikai munka természetétől megkívánt magatartás* kifejlését is. Mind a feltaláló, mind az alkalmazott technikai munka nagy figyelmet, pontosságot, *önfegyelmézést*, a műnek való önátadást, nem csekély önmegtagadást kíván. A meggondolt, a következményekkel számotvető tervszerű cselekvésmód kialakítása erkölcsileg elvitathatatlanul értékes jelleg. Igen *jelentős a modern technika hatása a társadalmi életre is*. A modern technika nagy tömegeket von be a közösen megosztással végzendő munkába, tudatossá teszi a *munkamegosztáson* keresztül az emberek egymástól való függését s egymásra utaltságát. A modern technikától sugallt szervezési követelmények kiterjesztése *különböző társadalmi szükségletek* (pl. közoktatás, közegészségügy, közlekedés) széles keretekre mért intézményes kielégítését tette lehetővé.

Táborkereszt: Felfoghatjuk-e a technika fejlődését az Istentől kapott parancs, a természet felett való uralkodás teljesítéseként?

Kusz bá: A technikának tulajdonított anyagias szellem nem a technika belső természetével járó következmény. Sőt a technikai alkotás természetének elmélyült vizsgálata az *Istennel való találkozás lehetőségére* mutat rá. A *technikai kutatás a teremtésben elrejtett isteni gondolatra, ideára, a technikai alkotás ösmintájára talál*, s a lehetőségek valóra váltásával *Istentől a természetben való uralkodásra kapott parancsot teljesíti*. Nem ok nélkül vallja, oly kiváló szakember, mint Fr. Dessauer, a technikát az *Isten követének*, amely a teremtő Szellem utasítását, parancsát közvetíti az ember életének emelésére. S

hasonló belátás lelkesíti Teilhard de Chardin erkölcsi optimizmusát is.

Táborkereszt: Végül is azt tapasztaljuk, hogy a technika önmagában közömbös, akkor mi határozza meg sajátos értéktartalma és eszközjósága értékét?

Kusz bá: Nem jelentik a technika természetéből adódó erkölcsi mozzanatok azt, hogy a technikai követelményeket mint ilyeneket az erkölcsi magatartás meghatározóinak kell tekintenünk. A technika természetéből következő erkölcsi mozzanatok ugyanis *formai* jellegűek, amelyek nem határozzák meg az erkölcsi cselekvés és magatartás tárgyát. A technika felszabadító hatását, vagy önmagában jelentős erkölcsi követelményeit erkölcsileg a *jóra és a rosszra egyaránt fel lehet használni*. A technika sajátos értéktartalma az *eszközjóság*, amelynek *erkölcsi értékét a cél határozza meg, amelyre felhasználjuk*. Habár a technikai tevékenységnek megvannak a sajátos törvényszerűségei, erkölcsi tekintetben a technika nem autonóm terület, hanem az értékek rendjéhez kell igazodnia s az *értékek szolgálata dönti el erkölcsi értékét*. Oly értelmű "átértékelés", mely az alacsonyabb rendű (anyagi, élvezeti) értékeket önállóknak és *öncélúaknak* tekinti, haladás helyett a kultúra hanyatlását idézi elő., mivel a kultúra értéktartalmában a szellemi értékeket illeti az elsőbbség és a szellemi irányítás. Az erkölcsi értékekkel való belső kapcsolatra mutat, hogy a technika természetéből adódó erkölcsi tulajdonságok csak erkölcsileg értékes cél érdekében fejtik ki teljes és igazán értékes hatásukat. Felszabadító hatású a technika, ha az erkölcsi szabadságra szabadít fel, nem a vele való visszaélésre.

(Folytatása következik).

VÉSZKIÁLTÁS HÁNY FOKOS A XÉNIA LÁZ?

Néhány hónappal ezelőtt nagy port vert föl a közvéleményben annak bejelentése, hogy a politikai hatalom áldásával a nagy tagsággal bíró Xénia-láz Egyesület összeolvadt a Magyar Úttörőszövetséggel. Joggal kaphattuk föl a fejünket mi, cserkészek, erre a hírre.

Ez az ifjúsági szervezet e tette eredményeként mesterségesen nagy propagandával kívánja felduzzasztani *anyagi javait*, jelentőségét és létszámát. Ezzel a lépéssel újabb lehetőségekre tett szert és tudott megnyerni magának sok "semlegesen" nevelt gyereket.

Azonban, ha egy kicsit az események mögé tekintünk, és azok igazi mozgatórugóit keressük, feltűnhet számunkra az, hogy nem elsősorban az ifjúság érdekében, és nem a fiatalok jelleme formálásáért tevékenykednek a Xénia-láz újkéletű portáján.

Kozmikus zűrzavar az Ūrgammákban

A *Heti Világgazdaság* 1998. február 7-i számában megjelent cikk alapján érdemes tájékozódunk az *Ūrgammák tévé sorozat* (amelyre a Xénia-láz gyermekmozgálm épül) gyártásában részt vevő cégek megalakulásának és létezésének megleghe-tősen kusza körülményeiről.

Lássuk tehát, hány fokos a Xénia-láz azon körökben, amelyek látszólag egy hasznos, sok ismeretet közvetítő gyermek-műsor készítése mögött állnak.

Az 1995. november 10-én a liberális felfogású Művelődési és Közoktatási Minisztérium szakmai segítségével útjára indított Ūrgammák tévé sorozat létrehozásában résztvevő cégek irataiban nagy az összevisszaság. Se szeri, se száma a hol Félixnek, hol Felixnek írt társaságoknak, magából a Félix Film Kft.-ből is legalább három van.

Ezek közül elsőként 1993. áprilisában a Félix Film Kft. szerződött az Ūrgammák gyártására a Magyar Televízióval. (Csak a

mihez tartás végett: ez a cég készítette a "mmmÁmor" című tévé sorozatot -- ez a tény azt hiszem, önmagáért beszél...)

E társaság -- amelynek másik neve: LP Felix Film Rt -- többségi tulajdonosa 1994-ig a Questor Pénzügyi Rt. volt, majd az ekkor alapított Média-H Kft. vette át a vezető szerepet. Ezen céggel egyidőben alakult meg az Art Contact Menedzseri Ūgynökségi és Szolgáltató Kft., amely az exkluzív találkozóhelynek szánt Sympathy Clubot működteti. Ezen intézményről a mai napig nem derült ki, hogy kinek is a tulajdona valójában.

Félix Film Kft. névre hallgat majd az a Cégbírószágon 1998 februárjáig be nem jegyzett, hárommillió forintos törzstőkéjű társaság is, amelyben az előbbi két Félixen és a már szintén említett Art Contacton kívül a Profil Com Kommunikációs Kft.-t szándékoznak összeolvasztani egy 1997 decemberében kelt határozat alapján. (Talán említeni sem kell ezek után, hogy a Profil Com tulajdonviszonyai is sokáig tisztázatlanok voltak.)

Ami a mi dolgunk e földi téren

Mindazonáltal az Ūrgammákat a Félix Invest Kft. gyártja. A Félix Film Kft. ugyanis *mellékszolgáltatásként* vállalta egy újabb cég, a Multireklám Kft. bevonását az üzletbe, úgy hogy az Ūrgammák című sorozat 1996. évi gyártásával a Félix Invest társaságot bízta meg, és biztosítja az előállításához szükséges 4.197.519,- Ft+ÁFA összeget. Ez a tény a Félix Film Kft. és a Multireklám Kft. szindikátusi szerződésében olvasható. A Multireklám Kft. pedig vállalta, hogy szintén *mellékszolgáltatásként* 24 db íves óriásplakáthely értékesítési jogát adja át a Félix Invest Kft. javára. Egyes politikusok talán nem alaptalan feltételezése szerint ez a reklámlehetőség jól jöhet a Xénia-kapcsolatait ápoló MSZP-nek.

A fent leírt eseményeket olvasva

láthatjuk, hogy nincs könnyű dolga annak, aki el akar igazodni az Ürgammák c. sorozat útvesztőiben. Valószínűleg a bennfentesek tisztábban látnak, és ki tudják használni e szövevényes ügy által adott lehetőségeket pénzszerzésre, pénzmosásra, a tisztességtelen boldogulásra, és érvényesíteni tudják elképzeléseiket a közéletben is, kiemelten az ifjúság körében.

Az egész történetben az a legszomorúbb, hogy mindezt egy gyermek-szervezet mögé bújva teszik a játszma résztvevői, gyermekek százait és ezreit vonzva, úgynevezett "szabadidős programokat" kínálva nekik.

Talán túl magas fokon lobog a Xénialáz! Az úttörők dolga, hogy ők mit tesznek és kivel társulnak. *A mi dolgunk, hogy tisztán lássuk a krisztusi értékeket, a tíz cserkésztvényt, és a keresztény nemzeti értékeinket* saját lelki eszközeinkkel minél elszántabban vállaljuk és képviseljük, még ha ez az igaz életszemlélet ma még csak keveseket tesz gazdaggá -- lélekben!

Hamann Csilla csp.-
1926.sz. Szt. Erzsébet cscs.

CSERKÉSZETÜNK JÓTEVŐI

A KMCsSz 1963 óta New York környékén rendezi meg a cserkészbálját. A bál egyben társadalmi esemény, támogatási akció és baráti találkozó. A kedves együttlét mellett, 1995 óta ezen az eseményen tiszteltük meg azokat a személyeket, akik az elmúlt években mozgalmunkat támogatták, segítették.

A díszvendégeink és egyben jóttevőink a következők voltak:

1995	dr. Forgách Péter, dr. Kopits István, dr. Tarkoy Péter, dr. Toldalagi Pál
1996	Hámos László, dr. Králik György
1997	Mészárosné dr. Vareska Andrea Pap Gyula, Schell Ferenc

Idei díszvendégeink voltak Beodray Ferenc és Lamperth Zoltán. Röviden szeretnénk Feri bá és Zoli bá érdemeiről szólni:

BEODRAY FERENC

A II. világháború után Németországba menekült, a Passau-i magyar gimnáziumban érettségizett. Amerikába 1951-be érkezett, Clevelandban települt le, majd bevonult katonának. Az egyetem elvégzése után vállalati alosztály vezető, majd 1986-tól önálló adókészítő és könyvelői irodát vezet. Cserkészélete kiscserkészként

kezdődik Budán, mely megszakítás nélkül a háború végéig tart. 1947-ben Pfarrkirchenben megalakítja és csapatparancsnoka lesz a 12. sz. Rákóczi Ferenc cserkészcsapatnak. Megbízást kap kisbarnaki Farkas Ferenc főcserkész úrtól őrsvezetőképző tábort szervezni és vezetni. Ide hívja meg Bodnár Gábort kiképzőként, aki ezután bekapcsolódik csapatába. Hat hónapra rá a főcserkész úr Bodnár Gábort bízta meg a külföldi magyar cserkészlet megszervezésével és vezetésével. Tagja lesz a Hontalan Sasok Törzsének, melyből megalakul külföldön a Magyar Cserkészszövetség. Ebben Intéző Bizottsági tag. Részt vesz az első segédtisztképző tábor szervezésében. Az első Jubileumi Tábor (1956) parancsnoka. 1967-ben többedmagával kitervezi, megszervezi és levezeti az első kiscserkész vezetőképző tábor. Megalapítja a clevelandi cserkészletet. A 14. sz. Görgy Árhúr cserkészcsapatnak többször parancsnoka. Magyar társadalmi munkát több szervezetenél, vezetői beosztásban 1986 óta vállal. A KMCsSz legmagasabb kitüntetésének, a Teleki-éremnek birtokosa.

LAMPERTH ZOLTÁN

Önálló vállalkozó, akinek teherautói Kanada és az Egyesült Államok minden táján szállítják az árut. Katonacsaládból származik. Cserkészéletét a soproni

Scarbancia cserkészcsapatban kezdte. Az 1956-os szabadságharc után Hamiltonban telepszik le. Gyermekének nevelése érdekében később feleségével együtt bekapcsolódik a hamiltoni cserkészközösségbe, először mint szülő, majd 15 évig a Fenntartó Testület tisztségviselőjeként. Több évtizede szolgálja a helyi magyar cserkészetet, valamint a magyar közösséget, egyházat, különböző vezetői beosztásokban. 1978 óta a központi sík Sándor Cserkészpark igazgatóhelyettese, majd

Jámbor Lajos igazgató halála után, 1990-től utóda. Társadalmi és jótékonyági tevékenységéért a kanadai kormány 1984-ben feleségével együtt a Centennial Arany Éremmel tüntette ki. A KMCsSz által adományozott legmagasabb -, a Teleki-érem kiérdemeltje.

A jó Isten áldását kérjük Feri bára és Zoli bára és minden jótévőnkre!

A SZERETET CÉLTÁBLÁJA

Úgy látszik Isten többet vár a benne hívőktől mint a világ jó embereitől. Pedig sokszor a minket szeretőket se könnyű szeretni. Ez a világ elvárása, és hányszor alulmaradunk itt is. Gyakran az Úr népének nehezebbre esik, hogy legalább a világ elvárása szerint békességben és szeretetben éljen embertársaival. Milyen messze vagyunk még a krisztusi többlettől, hogy azokat is szeressük akik bennünket nem szeretnek. És milyen távol vagyunk a krisztusi követelménytől, hogy legyünk *"tökéletesek,"* nemcsak emberileg, hanem *"mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes."*

Emberileg, a tökéletesség követelményét csak célnak, és nem lehetőségnek tudom felfogni. Olyan ez mint egy távoli céltábla 100-as középpontja ahova céloznom kell, hogy egyáltalán jó irányba löjek. A cél: a tökéletes; a többi, isteni kegyelem dolga. Jó hír ez is.

Az Isten által elvárt többletről szól a következő cserkész történet, amely az elmúlt hónapokban játszódott le közöttünk. A májusi négy-napos karneválra készülve szükségünk volt néhány sátorra, hogy védje az étel-kiszolgálókat a tűző naptól vagy esőtől. Az egyik cserkész presbiter jóvoltából a helyi magyar cserkészektől kölcsön kaptunk három sátrat.

A sátrak felállításánál észrevettük, hogy csak egy sátorra volt meg a teljes csöváz; a második sátrat egy kis. pótalkatrésszel még fel tudtuk állítani; de a harmadik már sehogy sem sikerült.

Tudattuk a cserkészekkel, hogy a felszerelés ugyan hiányosan érkezett, de így is hasznát vettük, és hálásak vagyunk a segítségért.

A Cserkésznap közeledtével visszavitték a cserkészek a sátrakat. A felszerelés ellenőrzésekor észrevették, hogy már egy sátor felállításához sem volt elegendő a váz-alkatrész. A váz egymásba illeszthető csövekből áll, amely 8 dollárba kerül darabonként, és vagy 20-30 db. hiányzott.

Zavarban voltunk hiszen kölcsön sátrakról volt szó. Ha a vázakat nem is kaptuk hiánytalanul, annál sokkal többet kaptunk, mint amennyit vissza tudtunk adni. Körülnéztünk, de hiába, nem találtunk semmit. Bocsánatkérően hívtam fel a körzeti parancsnokot, várva a szokásos letolást, mérgeledést, és a kár megtérítésére való felszólítást. Ez lett volna a "világ-szerint való emberi" reakció. Így reagáltunk volna talán néhányan magunk is:

"Többet nem adjuk kölcsön! Fizessék meg! Magyarokkal nem érdemes kezdeni!"

A körzeti parancsnok a jézusi többlet szellemében reagált, kedvesen, szeretettel: "Megértem, hogy sok munkátok és a sok önkéntes között az alkatrészek valahogy elkallódtak. Én is sajnálom. Most megrendelem a hiányzó darabokat. De azért, ne érezzétek rosszul magatokat. Ti is magyar önkéntes szervezet vagytok, mint mi. Ha kell, máskor is nyugodtan kérjétek kölcsön a sátrakat. Ahol tudunk, segítünk."

A parancsnok nem láthatta a telefonon,

hogy még a könnyem is kicsordult a meghatottságtól. Igen, valahogy így érdemes egymáshoz viszonyulnunk. Ez az a többlet, amelyet még a jó emberek se értenek még ebben a világban. Ehhez a Lélek vezettetése kell. Bárcsak az Úr népe, mi, az egyház, megértenénk és gyakorolnánk ezt.

Kálmán Szabolcs, lelkipásztor

U.i.: Néhány nap múlva egy szemétkannában megtaláltuk a hiányzó

alkatrészeket; így a rendelést még időben leállították. De a példázat áll a maga lábán e "happy end" nélkül is.

"Mert ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek mi a jutalmatok? Nem ugyanezt teszik-e a vámszedők is?

És ha csak atyátokfiat köszöntitek teszték-e valami különbet másoknál? .Nem ugyanezt teszik-e a pogányok is? Ti tehát legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes" Máté 5,46-48.

BENEDEK LÁSZLÓ cscst. 1936-1998

A cserkészlet szeretett Cala bája visszatért Teremtőjéhez.

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség, a buenos aires-i cserkészcsapatok, az Emese és a Zrínyi Ifjúsági Kör gyászjelentése foglalja legjobban össze életútja jelentőségét: "...Cala bá, aki hosszú évek során fáradhatatlanul szolgálta a magyar ifjúság nevelését, visszaadta tiszta lelkét Teremtőjének. Megköszönjük a Jó Istennek a sok szeretetet, világos útbaigazítást és türelmes oktatást amivel Cala bá oly bőségesen és természetesen ajándékozta meg egész közösségünket."

A II. Világháború után, 1949-ben érkezett Argentínába. 1958-60 majd 1965-1977 között a 12. sz. Kinizsi Pál Cs. cs. parancsnoka volt. 1977-től 1985-ig a II. Kerület parancsnoka. 1985-től haláláig a KMCSSZ tiszteletbeli elnöke.

Hosszú éveken keresztül számtalan segédtsízi táborot vezetett, melyekről fia, ifj. Benedek László ezt írta édesapjának egyik utolsó üzenetként: "Sok vezetőképző táboron vettem részt, szinte mindig más-más parancsnokkal. De azt, hogy követeljen is az ember, és egyszerre legyen következetes és emberséges ezt te tudtad mindenkinél jobban csinálni! Azt meg leginkább mi tudjuk, akik veled laktunk, hogy ugyanez a szürke hétköznapiak is megvolt."

Utolsó születésnapjára cserkészbarátai szerte a világon emlékalbumot készítettek, melyből néhány gondolatot idézünk:

"Drága Calám! Ráismsz erre a képre, ugye? 1962 januárjában készült, a platanosi tisztképző tábor végén. Abban a táborban, amely sokunkat elindított a cserkészvezetés útján. A tábornak egyik legnagyobb élménye számomra a szellemiség, a lélek volt, ami a vezetőkből áradt. Ezt jelképezi ez a kép. Mindig így gondolkodom Rád, Cala: Te vagy az a lelkes, valódi cserkészvezető, akit igaz hite vezet, és aki azt mindenkor át tudja adni vezetőinek, társainak. Elmélkedésed pontos tartalmára nem emlékszem, de tudom, hogy mélyen hatott rám, mert gyönyörűen értelmeztél számomra krisztusi gondolatokat, megnyugtató, örök ígéket..."

(Némethy Györgyné Kesserű Judit)

"Cala! Tudod-e, hogy mi mindent köszönhetek neked? Bár fiatalabb vagy, rendkívül logikus észjárásodat mindig tiszteltem. Gondolatmenetedet nem mindig tudtam követni, ám fejtegetéseid végülis elvezettek az általad kitűzött célhoz. Elvhűséged nem egyszer ámulatba ejtett. Az egyenes útról sohasem tértél le, ha göröngyös is volt, végigmentél rajta. Rendíthetetlen hitedet szerettem volna magaménak tudni."

(Lomniczy Józsi)

"Kimondottan izgultam mikor elérkezett a vizsgáztatás pillanata. A forgószínpadot nehéz szívvel jártam állomásról állomásra. Hát még amikor a térképészethez kerültem: Cala volt a vizsgáztató, és tudom, hogy fél perc elteltével világos volt számára, hogy értelmetlen a sok kérdezősködés. Szép nyugodtan, mintha ez lenne a legtermészetesebb, elmagyarázta a feltett kérdés magyarázatát. Igen boldogan mentem tovább a pályán. Nagyon világos lett előttem, hogy mit jelent a harmadik cserkész törvényt a gyakorlatba átvinni. Nagyon világos lett előttem, hogy Cala, akivel addig alig váltottam szót, a példával tanít. Nagyon világos lett előttem, hogy mi az ami annyira vonzó a szívvel élt cserkészletben. Köszönöm Neked, Cala, ennyi év távlatából, hogy erre mind rávilágítottál, nem hangos szóval, de a lélekben meggyőződött ember csendes, biztos magatartásával. És, hogy ez a magatartásod soha nem változott, sem a jó, sem a rossz időkben."

(Gorondi Péterné Meleg Judit)

"...Azután sorra küldtük kezed alá, vagyis Gilwell táboraidba, jelöltjeinket Brazíliából és kaptuk vissza őket csillogó szemekkel, egy mélyen meggyökerezett lelkesedéssel. Ezt a Te idealizmusod oltotta beléjük és így indítottad őket a külföldi magyar cserkész munkába. Boldog lehet az a külföldi magyar cserkész akit Te képeztél ki segédtisztnek. Talán nem is tudja, hogy milyen nagy kincset kapott – egy életre."

(Piller Gedeonné Tirczka Éva)

"Amikor leültem megírni ezt a pár sort, felidéztem az 1967-es közös táborozásunkat Fillmoreban. Mint zöldfülű segédtisztjelölt vonultam be az Ubul bá által vezetett VK táborba. Ott várt a kiképzőkeret, amely Ubulból, Dolesch Gyusziból, Hevesi-Nagy Tibiből, Schlöder Mikiből, Szemerédi Pumából és belőled állt. Még mindig nagy szeretettel gondolok vissza arra a tíz napra. Te, mint az őrünk, a Csodaszarvasok őrangyala, naponta egyengetted útainkat."

(Lendvai-Lintner Imre)

"Mindketten tudjuk, hogy a VK táborok varázsa csak az erdőben érezhető és csak akkor amikor a körülményeket valaki előteremti. Nekem sokszor jutott alkalmam veled együtt dolgozni és mindig éreztem, hogy nagy mestere vagy ennek a "tudománynak." Köszönöm a sok útmutatásodat és veled együtt örülök annak, hogy László fiad Magyarországon – és itt is- folytatja munkáját és annak is, hogy többen mások is ülnek a tűz körül mikor VK tábori munkavállalásról van szó és hasonlóképpen a csapatmunkából is kiveszik részüket. Valóban mindegyikbe a te kitartásod és lelkesedésed egy magjatrügyét látom fejlődni. Köszönöm neked ezeket a gyermekeim nevében is."

(Demes Ferenc)

"...Az elkövetkező 14 évben a cserkészlet jelentette az egyik legnagyobb befolyást nevelésemben, s fejlesztette ki jelenlegi egyéniségemet. Nehéz lenne találnom egy napot, amikor ne használnám fel a cserkészletben kapott nevelésemet a magatartásomban, elhatározó képességemben, s az emberek irányításában vagy vezetésében. A magyar cserkészletnek van egy példaképe Argentínában, aki nekünk mindig magas erkölcsi színvonalat mutatott, s aki mindig ott volt ha szükség volt rá, s ez a valaki Te vagy, Cala bá. A te meggyőződésed, hited, igazságérzeted a mai napig is mintaképül szolgál nekem és mindnyájunknak, s ezért az életreszóló ajándékért mély hálával és köszönettel adózok Neked..."

(Németh Gyuszi)

Cala bát az itthoni magyar cserkészek álomtáborában, a fillmore-i Cserkészparkban, 1989 júliusában ismertem meg. A bennünket szeretettel váró mosolygós cserkész tisztek között volt egy ősz hajú óriásmackó, aki a csontkeretes pápaszem mögül vagy a fölött, figyelte, értékelte a frissen érkezett emberanyagot. A táborozás első vasárnapján a protestáns cserkészeket maga köré gyűjtötte. A szemerkélő esőben az ige iránti mély hittel arról beszélt, hogy a

Biblia nélkül nincs, nem lehet magyar cserkészlet. Az egymásratalálás szeretetével fogadott bennünket testvéri barátságába. A második hivatalos találkozásunk alkalmából előadó volt. A tábori munkák, a tábori építmények előadója. Az elkészült építményeket akadémikus komolysággal ismertette. És még valami. Nekem a körlevél személytelen, de számomra kötelező közlekedési mód volt. Egészen 1989 augusztus 25-ig. Akkor küldte el nekem Cala bá Buenos Airesből szerető üdvözlését és cserkész barátságát egy igazi körlevélben. Az ebből a körlevélből áradó szeretetet szeretném most viszont küldeni, jó egészséget és Isten áldását kérve."

(Sütő István – Magyarország)

"Utolsó időkben sokat gondoltam Rád, és döntöttem, hogy írok Neked. Közben jött is egy körlevél az emlékalbum végett, ahol benne áll, hogy "...biztos visszaemlékszel a 42/A 1979 platanosi segédtiszti VK táborra..." A számra (42/A) már nem emlékszem, de hogy ne emlékeznék a táborra? Hogy ne emlékeznék vissza arra, amikor egy zászlólevonásnál fekete volt a térded a vérre szomjas szűnyogoktól és Te egyszer sem csapódtál; sőt, közben azt imádkoztuk, hogy "köszönöm a szűnyogokat."

(Dóry Csabáné Lomniczy Paulette)

"Mikor Cala bára gondolok, sok emlék fut össze a cserkészeten keresztül: a keretmesék, a kürtszó, a ZIK-ben belüli komoly gondolatok és zeneórák. Cala bá jókedve. Mindig van egy lelkesítő szó. Örömet találsz az örömszerzésben és a más örömeiben."

(Mihályfiné Mazzoleni Zsuzsi)

"A cserkész táborban, ahol Cala volt a parancsnokunk, annyit tanultunk két hét alatt, annyi élményt vittünk magunkkal haza, hogy az egész életünkre hatott. Huszon valahány évvel ezelőtt volt a mi vezetőképző táborunk Parque Pereyrán és emlékszem, hogy Cala nagyon szigorú volt.

Úgy siettünk, hogy csak na, amikor Cala parancsot adott, de önmagával is szigorú volt, és ez volt a példánk. Hálás leszek egész életemen át azért a hatalmas áldozatért amiben annyian részesültünk."

(Serrainoné Hefty Klári)

"Annyit is beszélgettünk utóbbi időkben, miről is írjak születésnapodra Cala bá?? Az emlékek sorozata bukkan fel. Már nagyon nehéz őket sorrendbe helyezni. Volt közöttük st.-cst. VK tábor melyen Te képeztél ki engemet, majd együtt hány év. jelölttel bajlódunk immár lassan egy fél évszázada! Cserkész bált hányszor szerveztünk közösen, elsőbálozókat hányszor mutattál be, koszorúztál meg – köztük lányomat is. A furulyázást te kedveltetted meg Piával. A térképészetet velem te szeretted meg, de hiába próbáltad ezt elérni a főzéssel! Órákig folytathatnám: cserkésznapok, jubi táborok, akadályversenyek, házibálok, tisztikonferenciák, stb. stb. De legjobban mégis a múlt évi látogatásotok új lakásomban marad meg örökké szívemben, amikor Te, Cala, hitedből fakadó meggyőződéssel vigasztaltál. Hited nekem és sokaknak segített, segít és segíteni fog a jövőben is.

(Lindqvist Carlosné Hapci)

"Hogy is volt? Jó néhány évvel ezelőtt cserkész lettem. Első táborom a st.-i volt Pereyrán. Úgy emlékszem nagyon izgultam, de mégis egy remek élményem maradt. Ezt teljesen neked köszönhetem. Nem tudom mi lett volna, ha mindez kimarad a életemből."

(Lomniczy Józsefné Letti)

"Ma van születésnapod. Szeretnék ez alkalomból visszatekinteni a múltba és előidézni azt a sok jó pillanatot amit együtt töltöttünk. Tudod személyed csak jó emlékekhez tudom fűzni. Ahol jó táborozás, dal, szeretet, testvériesség, jó tanács, ott mindig jelen voltál. Gyermekkoromban, emlékszem ahogy zászlófelvonásnál láttalak, mindig kimagaslottál minden vezetőm közül. Talán mert mindenkiben

meg tudtad látni a jót, talán mert mindenki az érdemeit, a jó oldalát láttad. Esti ima vezetésnél ha felszólalt imád mindannyiunk nevében Istenhez, az érzésünk az volt, hogy te általad jobban meghallgatott a Jóisten. Utolsó évben a Jóisten nagy megpróbáltatásoknak tett ki, és félek, hogy megharagszik ránk mikor úgy szólunk hozzá: Miért, Jó Istenem, amikor a jó sugárzott egész életeden keresztül mindenkire aki csak a közeledben volt, miért kell ilyen nagy próbára tegyen? Erre te azt mondanád most nekünk, nem szabad így gondolkozni, az Isten útjait nem ismerhetjük, csak el kell fogadjuk."

(Papp Jenő és Zizi)

"Többször együtt táboroztunk. Sierra de la Ventanán, ahol cserkészsé avattak; Mascardin, ahol fáztunk, áztunk és szenvedtünk az utazástól; Steffen tónál (Gödöllői emléktábor) ahol fagyunk és éheztünk. Mindezen táborok mögött hatalmas mennyiségű élmény van. De azt

hiszem, hogy ez a 42/A segédtiszti tábor volt a legjobb."

(Szilvássy Lőrinc)

"Nemsokára esedékes születésnapod alkalmából különleges szeretettel és nagyrabecsüléssel gondolunk Rád. Szeretettel, mert a nagy földrajzi távolság ellenére igen közel érezzük magunkat hozzád. Nagyrabecsüléssel, mert minden, amit Janival együtt végeztetek, őszinte elismerést és nagyrabecsülést vált ki barátaitokban: példás családi életetek, gyermekeitek nevelése, és az a rengeteg eredményes munka, amit a cserkészetért és a magyarságért végeztetek."

(Dömötör Gábor és Margó)

"Így emlékszem mindig rád! Mosolyogsz, énekel, hálát adsz Istenünknek, elfogadod az élet viharát és győzől!

(Nunesne Fekete Ili)

ERDÉLYI KIRÁNDULÁS RÉSZLETES TERVE VEGYES CSAPATNAK

1998. október 23-24 (péntek estétől szombat délutánig)

Háttér: A washingtoni csapatban hagyományos a Halloween portya, amikor a kirándulás keretében szerepel egy szellem (éjjel). A terv reálisága érdekében olyat készítettem, amihez 4-5 vezető kell (sajnos nemcsak egy tapasztalatlan rajvezető).

Résztvevők:

13 cserkész: Medve Örs (örsvezető és 5 tag: Cs. I-II korosztály), Ciklámen Örs (három Cs. III leány), Muskáti Örs (örsvezető és 3 tag: Cs. I korosztály)

5 vezető: a parancsnok, két segédtiszt és 2 rover besegítő)

Előkészület:

A két besegítő rover már korábban felvezetett a táborhelyre és elkészítette az esti séta feltételeit.

A kétnapos felszerelésen túl minden cserkész elolvassa a Réka királyné sírja c. elbeszélést.

A Ciklámen Örs előző héten *térképen* kijelöli a táborhelyhez vezető autótutat, magyarul leírja azt és bemutatja a rajvezetőnek.

A Ciklámen Örs, valamint a két örsvezető elkészíti a szombati forgószínpadot a Cs. I korosztálynak (egy segédtiszt segítségével).

Péntek, október 23.

A rendes összejövetel helyett 7-kor gyülekező Kovács Éva öregcserkész házában, ahol a csapat, szülőkkel együtt részt vesz egy szűk körű szobabörtöztűzön (téma: október 23 és a fiatalok magyarság-szolgálat 1956-ban és ma). A megbeszélés részben *Teleki mondásokra* alapszik és *erdélyi népdallal* végződik

(Elmegyek, Elmegyek). (lásd a 2. számú feladatot.) A tábortűz után a szülők távoznak. A nagycserkészek maradnak a tűz körül.

I. Keretmese bevezetése: Réka királyné sírja

A kert felől kopogtatás hallatszik és jajgatás. A cserkészek kimennek és a kert végében egy fa mögül megjelenik egy szellem. Elmondja, hogy ő Réka királyné és már réges régen meghalt, de nem nyugodhat sírjában, mert senki, sem tudja, hol van az, és kéri a cserkészeket, hogy a hagyomány szerint készítsenek neki új sírhelyet Székelyudvarhely közelében, a rengeteg erdők sűrűjében.

II. Táborhelyre megérkezés. éjjeli séta.

Indulás kocsival a táborhelyre (Shenandoah Parkhoz közel), amely egy dombtetőn van. (Egy régi cserkészcsalád kabinját és annak környékét használjuk). A Ciklámen őrök tagjai az előre elkészített térképeik szerint navigálnak

A táborhelyhez vezető úton, de még a domb alján elérkezünk egy felirathoz:

"Erdélyország." Megállnak a kocsik, kiszállnak a cserkészek, hátizsákkal és sátorral indulnak Székelyudvarhelyre. Közben két segédtsízt eltűnik, hogy előkészítse a temetést, a parancsnok indítja a cserkészeket a táborhely felé és a háttérben ügyel, hogy ne tévedjenek el. A cserkészek megérkeznek (kb. fél óra menet után) Székelyudvarhelyre (táborhely) ahol lepakolnak. A tábortűz mellől két hun vezér üdvözlí őket, kikérdezik tőlük, hogy miért jöttek, és a cserkészek elmondják, hogy sírhelyet akarnak találni Réka királynőnek a hagyományos módon.

III. Réka temetése

A hunok elvezetik őket egy valódi sziklához, melyet a cserkészek lehengerítenek egy kis dombon, majd lemennek a sziklához. Az egyik őr (Medve) sírhelyet ás, a másik (Muskátli) fáklyát gyújt, a harmadik (Ciklámen) hordágyat készít (ez lesz a koporsó). Amikor elkészültek, egy távoli fa mögül furulyaszó hallatszik. A Medve őröt elküldik felfedezni, és megta-

lálják Réka holttestét. A Ciklámen őrök (a hun vezérek segítségével) behordják Réka királyné testét, a többi három vezető megjelenik hun öltözetben, hangszerral, és lassú, temetéshez illő népdal dallamát hüm-mögnek a cserkészekkel együtt. A sírba eresztése után Réka még egyszer felül és elénekli, hogy "Annyi bánat a szívemen", (*Erdélyi népdal*) utána végleg meghal.

IV. Tábori élet

Sátorverés, alvás.

Szombat, október 24.

Ébresztő, torna, mosakodás, sátorrend, szemle.

Zászlófelvonás. Jelszó: egy *Teleki mondás* (ami az előző esti tábortűznél is szerepelt)

Az egyik segédtsízt röviden elmondja, hogy milyen felhő van éppen az égen, és mire lehet ebből következtetni az *időjárásról*.

V. Forgószínpad

A cserkészek két felé oszlanak: a két őrvezető és a Ciklámen őrök (5 fiatal vezető) egy rajvezetővel elmennek forgószínpadot készíteni. Közben a Cs. I-II korosztály marad egy-két vezetővel és elkészítik (felvagdossák) a zsványpecsenyéhez szükséges nyersanyagot, majd tüzet raknak.

A forgószínpadon a cserkészek párosával mennek végig. Állomásvezetők: 5 fiatal és két rover.

A keret: Erdély térképe. Minden gyerek kap egy kartonhoz ragasztott egyszerű térképet Erdélyről, amelyen 4 város (4 állomás) ponttal van megjelölve: Székelyudvarhely (táborhely), valamint Torda, Marosvásárhely és Kolozsvár. A térképen ezeket beírják, betájolják a térképeket, majd a roverek/rajvezetők elosztják a párokat az állomásoknál.

Mindegy, hogy milyen sorrendben veszik az állomást. Az állomások között iránytűvel közlekednek (az állomásvezető megadja az irányt a következő városhoz).

A. Torda: A Szent Lászlónak öltözött őrvezető elmondja röviden a tordai

hasadék történetét, majd a cserkészek megbecsülik a hasadék szélességét. (Léppéssel lelépik, a hasadék mentén járnak.)

B. Marosvásárhely: Két népruhás leány várja őket, bemutatják a székely és a csángó népviseleteket, megbeszélik a kopjafa és a székely kapu jellegzetességeit.

C. Székelyudvarhely: Egy székely leány megmutatja messziről Réka királynő sírját (az előző este ásták, azóta be lett fedve és nagy kopjafa mutatja a sírhelyet.) A leány elmagyarázza, hogy a sírt román járőr őrzi, nem engednek oda senkit, ezenkívül kidőlt a kopjafa. Az egyik cserkész feladata *megközelíteni* a sírt és helyreállítani a kopjafát, a másíknak pedig lefényképezni (polaroid géppel) a sírt anélkül, hogy a járőr észrevegye őket. Ezeket egyenként elvégzik (ha túl hangosak, a járőr megdobhatja őket lisztbombával vagy víziléggömbbel).

D. Kolozsvár: itt a Mátyás szobrot (egy fa) kell megkoszorúzni, úgy, hogy felhúzzák egymást a fa egyik kijelölt ágáig mentő-csomóval. (A lényeg, hogy megtanulják, hogy kell a beleülős mentőcsomót megkötni. A felhúzásnál ketten segítenek).

VI. Ebéd, táborbontás

A forgószínpad után visszatérés a

táborhelyre. A parancsnok mindegyik párral külön megbeszéli az állomásokat a térkép segítségével: melyik városban mi történt. (Bemutatják a fényképet, ha sikerült).

Közös ebédfőzés (zsiványpecsenye, gyümölcs) tűz felett. Ebéd után két erdélyi ének eléneklése (rég: Harangoznak a toronyba, új: Meghót meghót a cigányok vajdája), közös labdajáték.

Táborbontás, zászlólevonás (jelszó ismétlése, élmények megbeszélése). Hazaindulás.

Kellékek:

Réka temetése: Réka jelmez, hun jelmez, fáklya, hordágyhoz eszközök, 2 ásó, hangszer (furulya, csörgő)

Forgószínpad: város névtáblák, famászó kötél, Polaroid fényképezőgép, nagy kopjafa, járőr jelmez, Szent László jelmez, székelyruha, csángóruha, székely kapukról képek, Erdély térképe 10 példányban, iránytű, mérőszalag, "koszorú."

Táborozáshoz felszerelés.

(Halász-Vadász és Teleki Pál alpróbák alapján)

KEDVES NAGYAPÁM!

Bizony már elég régen meséltem neked arról, hogy egy úgynevezett "tishti vezetőképző" táborba akartam menni. Úgy adódott, hogy augusztus közepétől végéig, pontosan 10 napig részt is vettem a táboron. Bizony elég messze volt ám, az Egyesült Államokban, Fillmoreban. De megérte az utat. Sok viszontagságon át kellett keresztüljutnom míg megérkeztem Fillmoreba. De ott már nagyon szívesen vártak, egyenest kapával és ásóval a kezükben. Ez természetesen nem temetésre volt, hanem azért, hogy árok is legyen a sátrak körül. Így legalább nem folyik be a víz a sátorba, mert nincs ám alja ezeknek a ponyvaházaknak. Nem baj, mégis csak elrendezkedtünk. Ezen kívül

építettünk örsi kaput, hátizsáktartót, polcokat és még sok minden mást. Természetesen nem szeggel és kalapáccsal, hanem csak zsinórral. Első nap főleg ezzel töltöttük az időnket. Ja igen, elfelejtettem mondani azt, hogy örsökbe voltunk beosztva. Volt egy fiú örs, hat fiatal, 21-től kb. 40-ig. Ez volt a Komondor örs. Volt egy fiatal lány örs, 3 leánnyal, a Rozmaring örs, ezen kívül egy idősebb hölgy örs, 4 hölgygel. Ők voltak a Muslica, bocsánat "Muskátli" örs. Egy kis idő után beindult az örsi szellem, így összeszoktunk és megismertük egymást. Költöttünk örsi indulókat, örsi csatakiáltásokat is, varrtunk éjszaka 3-ig zászlókat is.

De a tábor legnagyobb részét ülve

töltöttük. Ez főleg azért volt, mert reggeltől estig előadások voltak a különbözőbbtől különbözőbbig témákról. A szövetség felépítésétől a roverkori lélektanáig, az őrsi szellemtől a fegyelmezésig, mind előadás volt. De szerencsére kaptunk ám lehetőséget is tudásunkat vagyis a tanultakat begyakorolni és bebizonyítani. Így kellett különböző feladatokat megoldani, pl. egy tábortűzet levezetni vagy egy csapat-munkatervet előkészíteni. Vezetőink, elsősorban Imre bá, nagyon törekedtek arra, hogy minél többet tudjanak nekünk előadni és minél jobban tudjanak minket a jövőbeli feladatainkra felkészíteni. Éppen ezért nagyon segített nekünk az a törekvésük, hogy sok különböző cserkész-témát megbeszéljünk, kérdésünkre válaszoljanak. Az említett feladat, a munkaterv elkészítése, biztos nagyon fog segíteni egyeseknek közülünk, mert biztosan sokan már csapatokat vezetünk.

Főleg előadásokon, de beszélgetéseken is sok kérdést meg tudtunk válaszolni, amelyek a tábor folyamán vetődtek fel. Egyesek közülünk elég nehéz helyzetben vannak a csoportjaikkal, ezért nagyon szívesen kérdeztek és izgalommal várták a problémáik lehetséges megoldásait. Minden kérdésre nem találtunk választ, de tanultunk

sok-sok módszert, amelyekkel talán megközelíthetjük a választ.

Elfelejtettem említeni, hogy egy óra nyelvismeret is volt naponta sok vicces nyelvtörővel, érdekes mesékkel és főleg gyakorlatokkal. Nagyon segített nekünk abban, hogy gyakoroljuk a magyar nyelvet. Nem mindenkinek volt jó a nyelvtudása. Sokan már külföldön születtek és nagy megterheléssel tudtak magyarul megtanulni. Voltak különben Magyarországról, Amerikából, Kanadából, Ausztráliából és Svájcban is. Ezért sok érdekes dolgot tudtunk egymástól tanulni, és biztos az, hogy főleg ezek a különbségek voltak azok, amelyek az érdekes társasághoz, az együtt-tartáshoz és a sok új gondolathoz besegítettek. Fontos volt a személyes kapcsolat, a beszélgetések a vezetők és a jelöltek között, de ugyanígy fontosak voltak a tábortűzek, népi játékok, a Mátyás fogadás, és még sok más. Mindez együtt képezte a tábor nagyon jó hangulatát. Sajnos lassan be kell fejeznem leveletem, mert még egy javaslati listát is kell írjak. De ez is úgy remélem, hozzá fog járulni a következő tábor sikeréhez.

Schneider Márk

MURGULY SÁNDOR 1916 - 1998

Vancouveri magyar közösségünk egyik legértékesebb tagjától búcsúzunk. Sanyi Bá, hisz a vancouveri magyarok többsége így ismerte, az elmúlt jó 40 év során önzetlenül, rendszeresen tevékenykedett a cserkészlet, Magyarok Nagyasszonya Egyházközség és a magyar iskola köreiben.

Murguly Sándor cserkésztestvér, a magyar iskola mozgató lelke, 1916-ban született Budapesten. Családja kolozsvári eredetű. Diákéveit a híres Regnum Marianum gimnáziumban éli és itt is érettségizik.

A cserkészettel itt ismerkedik meg a

gimnázium csapatában és Őrá mindig áll a régi mondás: "aki cserkész lett az mindvégig az marad."

1933-ban aktívan részt vesz a nevezetes gödöllői Világjamboree-n, amely alkalommal a Trianon után talpra vergődő Magyar-ország a világ cserkészifjúságát fogadta és látta vendégül.

Érettségi után a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen tanul és végzés után ezen a vonalon áll munkába és dolgozik a háború éveiben, majd a hazánkra nehezedő kommunizmus idején.

1956 elfojtott forradalma után a sok

ezer magyarral együtt nyugatra menekül és Kanadába jön feleségével és fiatal fiával. A küzködő kezdő évek gondoljai feleségét tragikus végre juttatják. Ketten maradnak Gyurka fiával.

1959-ben kezdődik Vancouver magyar cserkészete. Sanyi Bá egyike az alapító, cserkészmultú szülőknél s mint Magyarországon képzett cserkészvezető, a kezdeti idők után elvállalja a parancsnokságot és ezzel járó gondokat, örömeit. Ebben az időben ismertem meg és lettünk munkatársak, cserkészbarátok örökre.

A Magyarok Nagyasszonya Egyház-község körében ismeri meg derék párját, Mancsi Nénit, és 1962-ben boldog házasságot kötnek, 36 éven át együtt dolgozva Isten dicsőségére, magyar közösségünk gyarapodására.

Nyugdíjba kerüléséig az ALCAN

alumínium vállalat megbecsült technológusaként dolgozott.

A gyorsan szaladó évek során sok minden változott, egy dologban azonban sziklaszilárd maradt: Sanyi Bá töretlen hite, magyarsága, egyházunkat hatékonyan szolgáló áldásos tevékenysége.

Cserkészparancsnoksága, magyar iskola vezető munkája során tanított, a leghatásosabb módon, a példamutatás nemes eszközével. Ezt becsültük Benne a legjobban. 1998. szeptember 11-én este tért örök nyugovóra. Koporsóját hajdani cserkészei vitték, furulyaszó siratta ősi magyar melódiával utolsó útján. Isten Veled Sanyi Bá, emléked örizzük!

Takács József cscst.

A GYEREKEK ÉS A REKLÁM

(Aline D. Wolf cikke az America 1998 aug. 1-i számában jelent meg. A szerző egy kilenc gyerekes családanya, aki férjével együtt 1961-ben Pennsylvániában közreműködött az első Montessori iskola megalapításában.)

Gyerekeink számára az amerikai szervezetek határozzák meg az érték, a választás és az érdeklődési kör határait. Joseph Kincheloe és Shirley Steinberg szerint - mindketten a *Kinderkulture* c. kiadvány szerkesztői - a *Disney* filmek és a *Mc Donald's* gyorsétkezdék nagyobb erővel rendelkeznek a köztudat formálásában és a kulturális beállítottság meghatározásában mint maguk az elemi iskolák.

A tervezők, akik létrehozzák ezt a kulturális felfogást nem olyan nevelési szakemberek, akik egy felelősségteljes, alkotóképes és jól informált felnőtt társadalom kinevelésében érdekeltek. Ők sokkal inkább kereskedelmi szakemberek, és egyetlen céljuk az, hogy hosszú távon kiszámítható vásárlóközönséget fejlesszenek ki, ezzel megalapozva a biztos hasznot az elkövetkező esztendőkre. Az ilyen vállalatok pszichológusokat alkalmaznak,

és ezt nem azért teszik, hogy a gyerekeknek segítsenek problémáik megoldásában, hanem sokkal inkább azért, hogy szüleikkel együtt rábírák őket olyan termékek vásárlására, amelyeket reklámozni. Az érzelmekre való hatást nagyon okosan építik föl. A gyerekek föl sem fogják, hogyan állhatnának ellen. Ugyanakkor pedig sok szülőnek nincs meg a bátorsága és ereje, hogy szembehelyezkedjen ezekkel a kultúránkat elárasztó gazdasági erőkkel.

Ki az a szülő, akit nem ostromolnak, hogy *Barney* és *Power Rangers* figurákat ábrázoló játékokat vegyen, vagy hogy az olcsóbb és sokkal inkább elérhető termékek helyett *Nike* tornacipőben járassa gyermekét, avagy hogy *Mc Donald's*-ba menjen, amikor otthon sokkal jobb étel van, és ezenfölül gyermekét egy újabb, a TV-ben folyamatosan családi kapcsolódásként hirdetett, kifogásolható *Disney* filmre vigye?

Pár évvel ezelőtt egy fiatal anya, akinek két gyereke a Montessori iskola növendéke volt, fölhívott, hogy a fia számára nem tudnék-e egy *Power Rangers* jelmezt vásárolni a *Halloween* ünnepségre.

Ő ugyanis korábban már végigjárta az összes környékbéli üzletet, azonban mindhiába, és ezért kért meg engem, hogy az én környezetemben is nézzek utána. Hogy mennyi idős volt a gyereke? Három és fél éves. "Nem akar semmi mást magára venni" - mondta az anyuka. E gyerek szülei pontosan úgy reagáltak a *Power Rangers* reklámokra, mint ahogyan azt a kereskedelmi szakemberek megtervezték. A gyerek toporzékolt és követelt. Az anya nem fogta föl, hogy milyen okosan horogra kerítették.

A fogyasztói szervezetek jelentése szerint a gazdasági és kereskedelmi szervezetek nem kevesebb mint harmincezer reklámot zúdítanak a gyerekekre naponta a TV-n, a rádión és hirdetőtáblákon keresztül. További több ezer van jelen az iskolabuszok oldalán, posztereken, munkafüzeteken és tankönyvekben, valamint audio-vizuális termékekben és különféle ruhákon. A gazdasági szervezetek rendszeresen fizetnek, hogy az iskolák környékén reklámozhassanak. A mi iskolánk környékén, az alsóbb és felsőbb oktatási intézmények bejáratánál a sport és más eseményekről tudósító tábla mellett hatalmas plakát hirdeti a *Pepsi*-t. Ennek jóváhagyásakor az iskolák vezetése szemet hunyt az italban lévő nagy mennyiségű cukor és koffein jelenléte fölött, nem törődve azzal, hogy azok fogyasztása élethosszig tartó függőséget vált ki a fiatalokból az egészségtelen anyagok iránt.

Napjaink elemi-iskolás korú gyerekeinek hatalmas vásárlóereje van. Amerikában ez a réteg évente 11 milliárd dollárt költ ételre, italra, ruhára és játékokra. Ezenfölül az ő ösztönzésükre és befolyásuk alatt a szülők további 160 milliárd dollárt költenek el. Egy hirdetési ügynökség nagyhangon azzal kérkedett, hogy be tudja építeni termékeit az óvodák programjába, és segíteni tud a termékek iránti hűség kifejlesztésében azáltal, hogy elemi iskolás gyerekeknek ingyen osztogat mintapéldányokat. Az *R.J.Reynolds* dohányvállalat nemrégiben megjelent jelentése

kimutatja, hogy ezek a szervezetek mennyire tisztában vannak a termék iránti hűség minél korábbi megalapozásának fontosságával. A kibocsátott belső jelentés nyilvánvalóvá teszi, hogy dohányipari termékeik reklámjait a 14 éves korosztály számára készítik.

Hogyan kerítik a kereskedelmi reklámok horogra gyerekeinket?

Előszőr: - A hallgatósággal elhitetik, hogy ez a termék boldoggá teszi őket. A reklámokban megjelenő gyerekek szélesen mosolyognak miközben egy bizonyos hamburgert, édességet vagy üdítőt fogyasztanak.

Másodszor: - Erőteljesen sugallják azt, hogy minden más gyerek látta azt a bizonyos filmet vagy ugyanazt a fajta farmert és tornacipőt hordja. Ez a becsapás kisebbségi érzést vált ki minden olyan gyerekből, aki kimarad ezekből az állítólagos előnyökből.

Harmadszor: - A kommunikációs lehetőségek minden csatornáját elárasztják olyan képekkel, amelyek termékeik népszerűségét erősítik. Ez különösen igaz a *Disney* esetében, amely egyike annak a négy vagy öt multinacionális szervezetnek, amelyek majdnem teljesen uralják a médiát. A *Disney* állandóan fokozza képeit azáltal, hogy ismétli őket moziban, videón, televíziós programokban és reklámokban, könyvekben, ruhákon, játékokban és más a gyerekek által használt termékekben. Annyira kiterjedt hatalommal rendelkezik a médiák területén, hogy amikor egy *Disney* film kapcsán lelkes kritikát olvasunk egy újságban vagy folyóiratban, avagy hallunk a televízióban és a rádióban, akkor vigyáznunk kell, hogy a szóban forgó médium nem a saját termékét akarja-e eladni.

Negyedszer: - Az eladások növelése érdekében a kereskedelmi szakemberek a "gyűjtés" fogalmát próbálják elhinteni, ami azt jelenti, hogy egy sorozat következő elemét kell beszerezni. Egy mama, aki egy méregdrága *American Girl* babát vesz kislányának hamarosan azzal szembesül, hogy újabbat kell vásárolnia. A *Beanie*

Baby és a *Barbie* babák végtelen választéka arra van kitalálva, hogy a gyerekek minél többet akarjanak belőlük. A *Goosebumps* mesesorozat minden példányának hátsó borítóján egy "izgalmas előzetes" van a következő részből. Noha ezek a könyvek undorító szörnyeket, kegyetlen boszorkányokat és visszataszító képeket mutatnak, mégis folyamatosan az első három helyet foglalják el a gyerekkiadványok heti eladási listáján. A gyűjtés mint hobby egyaránt lehet érdekes és hasznos a gyerek számára. Nem lenne-e jobb azonban, ha valami olyat gyűjtenének a multinacionális vállalatok rájuk erőszakolt termékei helyett, ami sokkal inkább megfelel természetes érdeklődésüknek?

Mint a gyerekek szülei és felülvigyzói tudatában kell lennünk ezeknek a szervezeti stratégiáknak. A gyerekek végtelenül befolyásolhatóak. Maria Montessori (1870-1952) a nagy nevelő a gyermeki gondolkodást a születéstől kezdve hét éves korig "abszorbens"-nek (felszívó) nevezte. Mint egy szivacs, amely erőfeszítés nélkül szívja magába mindazt, ami a környezetében van. A miénk a felelősség, hogy figyeljünk annak minőségére, amit gyerekeink magukba szívnak, és figyelmesen megvizsgáljuk annak a kereskedelmi szervezetek által kínált pépnek jellemzőit, amely oly erőteljesen behatol iskoláinkba és otthonainkban. Mik ezek a jellemzők?

Először is ott az erőszak. A gyerekeknek szánt TV adásokban 16 erőszakos cselekmény történik óránként, miközben nagyon kevés békés megoldást ajánlanak a konfliktusokra. A videó játékok egy lépéssel tovább mennek, és arra készítetik a játékost, hogy fizikailag is részt vegyen abban, ami a képernyőn történik. A győzelem elérése érdekében a gyereknek erőszakos cselekményeket kell végrehajtania. Noha ezek a cselekedetek a képernyőn zajlanak és nem a valós életben, mégis az erőszakot tüntetik föl az előrejutás egyetlen lehetséges módjaként.

Jelenleg az amerikai otthonok több mint egyharmadában van videojáték, ami

35 milliárd dolláros üzletet jelent. A **Sega** videó vállalat azonban nemrég csatlakozott a **Warner** szórakoztató és telekommunikációs vállalathoz, hogy videó-játékait kábelén keresztül juttassa el a fogyasztókhoz. Ez egy új interaktív kábeltelevíziós iparág kezdetét jelenti, amely valószínűleg nagyon erőszakos lesz. A szervezet tervei szerint a legszélesebbkörű célt számukra a gyerekek és a tizenévesek jelentik.

Második jellemző a sablonosítás (sztereotípiák). A rasszista sztereotípiák például erőszakosan jelennek meg az *Aladdin* című *Disney* filmben. Az "Arab éjszakák" című bevezető ének így festi le az arab kultúrát: "Ó, én olyan földről érkezem/Egy olyan távoli helyről/Ahol tevekaravánok kóborolnak/És levágják a füledet/Ha nem tetszik a képed/Barbár világ, de hej ez az otthonom."

A tiltakozások hatására megváltoztatták e szövegeket a videón. A rendezők azonban nem változtatták meg a rasszista képeket, amelyek az arabokat groteszknek, erőszakosnak és kegyetlennek festik le. Ez a film ravaszul arra veszi rá a gyerekeket, hogy féljenek sőt gyűlöljék az arabokat egy olyan korban, amikor a világ békéje olyan gyerekeken múlik, akik megismerik a sajátjuktól eltérő kultúrákat és megtanulják azok tiszteletét.

A negatív női sztereotípiák a *Kis Hableány* című mesefilmben jelennek meg. A történetben szereplő *Ariel* nevű szirén, akit egy szélsőségesen vékony *Barbie* babáról mintáztak, eladja a hangját, hogy lábakat szerezhesen és így megnyerhesse *Eric* herceg tetszését. Ezzel azt próbálják a gyerekekkel elhitetni, hogy az igazi érték abban áll, ha valaki megszerez egy csinos embert. *Ursula*, aki elveszi *Ariel* hangját azzal vigasztalja, hogy nem olyan nagy baj a hangjának elvesztése hiszen a férfiak úgy sem szeretik az olyan nőt, aki beszél.

Harmadik jellemző a közepszerűség, amely gyakran hordoz magában téves információt. A történelemből (pl. *Pocahontas* indián hercegnő), az irodalomból (pl. *A Notre Dame-i púpos*) és a

mítosz világából (*Herkules*) vett történeteket az eredeti történettől eltérően csupán felszínes figyelemmel adják vissza a filmvászonon keresztül. Ezáltal a *Disney* üres szórakozássá fokozta le ezeket a történeteket. Így módon például a *Pocahontas* című filmben a történelmi tényeket nagyon kiforgatták. A benne szereplő *John Smith* kapitány, akit a történelem az amerikai indiánok ellen elkövetett gyilkosságok egyik felelősenek tart, a filmben úgy jelenik meg mint egy erkölcsileg fennkölt jellem, aki maga az Igazság a rossz hírű *pocahontas* indiánok között.

Ezek a filmek és videók a legjobb esetben is csak közepszerű szintet érnek el. Vannak ugyan pillanatok, amikor ki bírunk kapcsolódni a közepszerűségben, azonban állandóan ezen a szinten maradni azt jelenti, hogy korlátozzuk gyermekeinket, nem hagyva helyet életükben a verseknek és klasszikus történeteknek, amelyek élénk tárják az emberi természetet és bemutatják az élet igazi tanítását.

E negatív jellemzőknél valószínűleg még komolyabb jelentőséggel bír az a hatás, amelyet az órákon át tartó TV nézés vált ki a gyerekekből. A TV világának előre gyártott képei eltompítják a gyerekek képzeletvilágát, az egyik legértékesebb ajándékot, amellyel rendelkeznek. Legfőképp a képzeletnek köszönhető ugyanis a civilizációnkban bekövetkezett haladás - a tudományos felfedezések, a művészeti alkotások, a szimfóniák, az operák, az irodalom, a tánc és a dráma. A gyermeki képzelet az első hét évben a legerősebb. Ezekben az években kell minél több lehetőséget adni neki, hogy gyakorolja és kifejezze magát. Ha szabadok a kereskedelmi szervezetek befolyásától, akkor az ilyen korú gyerekeknek képzeletbeli játszótársaik vannak, hajót készítenek egy asztalból és egy darab vászonból, vagy sátrat vernek egy lepedő és egy karosszék segítségével a hegyekben. A gyerekeknek mondott történetek serkentik a képzelőtehetséget, mivel ezzel arra hívjuk őket, hogy

gondolatban képet alkossanak a szereplőkről és az eseményekről. A TV ezzel szemben előre gyártott képeket tár a gyerekek elé, semmit sem hagyva ezáltal a képzeletük számára. A gyerek olyan képet kap, amely más ember képzeletének a terméke, olyan kép, amely könnyen kereskedelmi haszonná alakítható könyvek, játékok, pólók és más dolgok formájában.

Joseph Chilton Pearce az emberi intelligencia és alkotóképesség kutatásának egyik szakértője. Az ő véleménye szerint: "a TV által okozott legfontosabb kárnak kevés köze van a benne megjelenő tartalomhoz, a legnagyobb kár ugyanis idegi alapon jelentkezik. A TV elárasztja a fiatal agyat képekkel már attól a pillanattól kezdve, amikor az saját belső képek megalkotására képessé válna. Ez a képzeletműködés az alapja a jövőbeni szimbolikus gondolkodásnak, a matematikai, tudományos és filozófia felfogóképességnek. Azok a gyerekek, akik folyamatosan TV-t néznek fokozatosan leépítik magukban ezt a létfontosságú képességet." A rendellenességek a játszótéren jelentkeznek. A legtöbb gyerek ahelyett, hogy elképzelne vagy kitalálna valamilyen játékot, a játszótéren töltött időben egyszerűen utánozza a TV-ben látott jeleneteket.

Az átlagos amerikai fiatal húsz éves korára egymillió televíziós reklámot látott. Ez nem csupán egy hatalmas idővesztés a fiatalok számára, hanem gondolatviláguk telítve van értelmetlen részletekkel és megkérdőjelezhető értékekkel. A reklám a belőle fakadó fogyasztói szemlélettel karöltve a terméket részesíti előnyben a természet ajándékaival szemben. Ugyanakkor gyakran figyelmen kívül hagyja a környezetünkben felmerülő kérdéseket. Az önzést és a felhalmozást serkenti a megosztással és a kedvességgel szemben. A passzív szórakozást értékeli a személyesen irányított, alkotó jellegű tevékenységekkel szemben.

Habár nemzetgazdaságunkat a fogyasztói szemlélet és a materializmus hajtja előre és az élteti a nagy gazdasági szervezeteket, végtéren kudarcra ítéli

személyes életünket. Az anyagi javak felhalmozása soha nem lesz képes kielégíteni az emberi lelket, amely egy sokkal értelmesebb életmód után vágyakozik. A vásárlásba merült emberek még egy újabb dolgot akarnak venni ahhoz, hogy boldogok legyenek. A valóságban minél több dolgot birtokol valaki annál kevésbé szabad, ugyanis a dolgok időt és életteret követelnek tőlünk. A passzív szórakozás szintén károsítja az emberi lelket. Ez nem azt jelenti, hogy soha nem nézhetünk TV-t. Azonban ha igen, akkor meg kell választanunk a megfelelő programot és erőseknek kell lennünk, hogy kikapcsoljuk a készüléket, amikor a kiválasztott program lejárt. Egy jó TV adás felvillanyozhat vagy pihentetően hathat a nézőre. A felelőtlen, órákig tartó TV nézés azonban majdnem minden alkalommal egy üres érzést hagy az emberben. Az emberi lélek, amely az alkotásban, a kihívásokban, a természettel való közösségben vagy a mások szolgálatában akarja kifejezni magát az olcsó táplálék után éhesen marad.

Mi az amit mi szülők és nevelők tehetünk a gyerekeink életét elárasztó reklámokkal szemben, ha azt akarjuk, hogy olyan értékek érvényesüljenek életükben, amelyek együtt érző, békés és szerető, a saját szerepüket értékelő felnőttekké alakítják őket?

A *Kinderculture* című lap szerint a mi saját szülői, polgári és szakmai felelősségünk az, hogy tanulmányozzuk a kereskedelmi szervezetek forgatókönyvét és felismerjük annak hatását gyerekeink életében. Egyszerűen kidobni a TV készüléket nem lehet reális megoldás, azonban mérsékelhetjük szerepét azáltal, hogy nem használjuk gyerekeinket családban. Figyelmesen megválogathatjuk a műsorokat gyerekeink számára. (Ismerek egy felelősségteljes anyát, aki gondosan kiválogatott műsorokat rögzít szalagra gyerekei számára, kihagyva azokból a reklámokat.) Gyerekeinknek történeteket mesélhetünk vagy minőségi könyvekből olvashatunk fel. Elutasíthatjuk, hogy olyan olvasnivalókat, játékokat és más dolgokat

vásároljunk, amelyek a TV által sugalmazott képeket erősítik. Gyerekeinknek több lehetőséget adhatunk a természetben szerezhető tapasztalatokra. Bátoríthatjuk gyerekeinket, hogy saját tervezésük alapján készült pólókban járjanak megmutatva így, hogy mi az, ami számukra fontos, ahelyett, hogy egy multinacionális vállalat elképzelését népszerűsítsenek. Egyházi vagy más összejöveteleken felhívhatjuk a többi szülő figyelmét, hogy utasítsák el a kereskedelmi reklám forgatókönyvét.

Valószínűleg a legfontosabb az, hogy gyerekeinket már az alsóbb osztályokban megtanítsuk arra, hogyan álljanak ellen a reklámoknak. Hasonló segítség nélkül gyerekeink a reklámszakemberek zsákmányává válnak, akik jól tudják, hogyan akasszák horogra őket.

Az ilyen ellenállás erősítése érdekében felhasználhatunk szalagra rögzített reklámokat, amelyeket az iskolában bemutatva közösen értékelhetünk ki a tanulókkal, és megérthetjük a benne rejlő üzleti elgondolást. Ilyen kérdéseket tehetünk föl: "Gondolod, hogy ha azt az üdítőt iszod képes leszel ugyanazt az síugrást végrehajtani, mint az a versenyző, aki az előbb itta ugyanazt az italt?", "Gondolod, hogy ha ezt a sampont használod, akkor ugyanúgy fog fényleni a hajad, mint annak a reklámban látott modellnek, akit különleges megvilágításban és megfelelő környezetben lobogó hajjal filmeztek?", "Ezek a reklámok az érzelmeidre vagy a józan ítélőképességedre apellálnak?" Gyerekeinket képessé kell tennünk arra, hogy kijelentsék: "Tisztában vagyok a reklámokban lévő csúsztatásokkal. Tudom, hogy *Michael Jordan* (kosárlabdázó) nem azért hord *Nike* cipőt, mert az a legjobb, hanem azért, mert többet fizetnek ezért neki, mint az összes harmadik világbeli munkásnak együttvéve, akik előállítják azokat. Tudom, hogy egy *Nike* feliratú póló, sapka vagy tornacipő nem tesz engem jobb sportolóvá vagy boldogabb gyerekké. Mindez csupán azt jelenti, hogy olyan vállalatok hasznára hajtom a vizet, akik ingyen reklámra vadásznak."

Ha segíthetünk egy generációnak abban, hogy ilyen szemmel nézze és értékelje a világot, hogy tagjai okosak és megfontoltak legyenek, akkor megsemmisíthetjük azt az uralmat, amelyet a kereskedelmi szervezetek életükben felépítettek. Mint felnőttek többet adhatunk időnkől gyerekeink számára. Előnyben részesíthetjük az emberi találkozást a médiával szemben. Játshatunk, nevet-hetünk gyerekeinkkel, átölhetjük őket kihívást intézhetünk feléjük, meghallgat-hatjuk gondjaikat és segíthetjük őket abban, hogy az igazi értéket ne a birtoklásban hanem önmagukban ismerjék fel.

Mint embereknek életünk egyik legnagyobb ajándéka az egyediségünk. Az egyediségünket azonban veszélyezteti a jól megszervezett haszonelvű pedagógia. Ez arra indítja a gyerekeket, hogy ugyanazt a filmet nézzék, ugyanazokat a könyveket

olvassák, ugyanolyan játékaik legyenek, ugyanazokat a termékeket gyűjtsék és ugyanazokat a játékokat játsszák - és mindezt nem az ő hanem a kereskedelmi szakértők elgondolása alapján.

Minden emberi személynek egyedi hivatása van az életben, egy különleges ajándéka, amellyel hozzájárul a társadalom életéhez. Mint felnőtteknek az egyik legfontosabb feladatunk, hogy megvédjük és tápláljuk ezt a sajátos tulajdonságot minden egyes gyerekben, hogy így a gyerekek ne merüljenek el a médiák forgatagában, hanem kövessék a bennük lévő belső készletet egy hiteles hivatás felé, amely megelégedettséget és értelmet ad minden egyes ember életének.

Stöckert Károlyné, Sopron

ifj. RÁCZ BÉLA 1968-1997

Bélus, nem felejtünk!

A Jó Isten pontosan ma egy éve magához szólította Ifj. Rácز Bélát.

Édesapja, Rácз Béla cst. a Montreali 23.sz Szt. László cscs. tagja. Bélus, 1997 november elsején autóbaleset áldozata lett 29 éves korában. A rendőrnő, akit a legnagyobb véletlen sodort elsőként a baleset színhelyére, az egyik montreali öregcser-kész felesége volt. (2 milliós lakos a város.)

Így első kézből tudtuk, hogy Bélus nem szenvedett. A Teremtő azonnal kézenfogta és vezette maga elé.

Cserkesz fényképalbumaimat böngészve, látom, hogy kiskorában lépett be a Montreali csapatba ahol édesapja vezetőként működött. Késő serdülő koráig majdnem rendszeresen részt vett a csapatmunkában.

Nem volt könnyű élete, mivel sajnos szülei elváltak kisgyermek korában, és így sohasem találta igazán a helyét, sem az egyet sem a másik szülő mellett.

Nagykorúan, cserkészbarátai körében kereste a nyugodtabb életet.

Mindig becsületes és jómodorú fiatalember maradt.

Rövid élete alkonyán visszatért családjá keblébe, és öregedő nagyszüleinél lakott, kiket készségesen, nagy szeretettel segített.

Szem nem maradt szárazon a temetésen. A Montreali Magyar Katolikus Templom zsúfoltságig tele volt, hogy búcsút vegyünk Bélustól, és kifejezzük részvétünket a gyászoló szülőknek és az egész családnak.

Bélus! Szeretnénk hinni, hogy most egy boldogabb helyen vagy. Nyugodjál békében.

Mi újszülötten láttunk meg először téged, Szeretettel emlékszünk reád.

*Pelikán Anikó néni és Sanyi bá.
Montreal, 1998 november 1.*

KÖNYVISMERTETÉS A BSA ÚJ CSERKÉSZKÖNYVE

Amikor Bi-Pi a századforduló körül megalapította a cserkészmozgalmat, egyik céljaként a fiatal fiúk a természethez való kapcsolódását, az abban harmóniát kereső fiatalokat kívánt nevelni. A természetben való biztonság elsajátítására gondolt, hogy a fiúk ott is megállják a helyüket. Majdnem 100 évvel később mar a ritkuló erdők, természetcsontkitás után ezek védelmezése, megőrzése került az előtérbe. Ha ez az állítás egy kicsit túlzás is, de nincs messze a valóságtól. Az Amerikai Cserkészszövetség (Boy Scouts of America) cserkészkönyvének 11. kiadása a millennium küszöbén a szokásos és hagyományos cserkészstudományok mellett olyan tanácsokat ad mint pl. az Internet használata megfelelő táborhelyek keresésére, a vérzés olyan kezelésének igénylése, mintha vírusokkal lenne fertőzve. A napórával való iránykeresés helyett a számjegyes óra segítségével való északi irány megkeresését mutatja be. Manapság bicskát az iskolába nem lehet vinni, mert fegyverként kezelik, tehát elkobozhatják. Felhívja a figyelmet a vezetők esetleges visszaéléseire a gyerekekkel szemben, a hasonneműek iránt "érdeklődőkre" és az ellenük való védekezésre.

A könyvet újrahasználató papíron nyomtatták. Az állat- és növényvilággal kapcsolatos tudnivalókat mind áthelyeztek a *Boy Scout Field Guide* (Cserkész terepjárás) könyvbe. Ez a kiadás nemcsak a szabadban való jártasság-, de az élet útmutatója is. Pl. a 10. cserkész törvényhez hozzáfűzi: az Internetről a cserkész nem hív le pornográf képeket. Külön 21 oldalas melléklet foglalkozik a gyermek-megbecstelenítés elleni védekezéssel.

1910 óta több mint 36 millió cserkészkönyvet adtak el. Az első kiadástól kezdve a könyv általános tükörképet adott Amerika jelenkori gondjairól. Az évek során a témakörök a jelenkor helyzetét is fontolgatták,

mérlegelték. Az első kiadás meg a pionír szellemet ápolta és Teddy Roosevellt, az Egyesült Államok akkori elnöke és a szó szoros értelmében cserkész lelkesítő szavaival ékesítette a könyvet. Az 5. kiadás (1948) nemzeti jelleget oltott a hidegháború kezdetén. A 60-as évek forrongó idejében, amikor a társadalom gúnyt űzött az Isten-Haza fogalmából, a cserkészkönyv kicsit defenzív álláspontra helyezkedve, a "cserkészlet több mint gondolnád" jelmondatot hangoztatta. A szervezet ma meg több programot, lehetőséget nyújt mint akkoriban. Ami szintén valóság, hogy az iskolákban sok olyan programot létesítenek, melyek régebben a cserkészleten belül voltak megvalósíthatók, vagy külön egyesületek, szervezetek szolgáltak. Az első időben 56 különpróbát lehetett megállni, ma ez a szám 106-ra ugrott, melyek között szerepelnek pl. :Az amerikai üzletelés, Filmművészet, Atom energia, Űrfelfedezés, Fogytékossági érzékeltes/felismerés, sőt még jogi különpróbát is lehet tenni. Másrészt megszüntették a hagyományos témákból a tejgazdasági, kovácsmesterségi, méhészeti és bányászati különpróbákat.

A könyv felismeri a pedagógiai, érték nélküli, gyenge irányzatú és idétlen foglalkozások sorozatát, melyek részleges oka miatt a mozgalom tagsága az évek során ritkult. Ám foglalkozik és felismeri a cserkészlet társadalmi és összmunára ösztökélő szellemet.

Leglényegesebb mondanivalója, mely egyben alaptétele is, mégiscsak a régen bevált nevelési elvek közé sorolható, hogy nem az üres szólamok hangoztatása mint pl. az, hogy a gyermek sajátos tulajdonságokkal rendelkezik, hanem a megtanult cserkészstudományok fokozatos elsajátítása teszi egyedülállóvá és hasznos polgárává a cserkészt, mint embert. Az önbecsülés ezen keresztül adódik. Mind a jó mind a rossz egyéni tapasztalatok

alkotják az ember jellemét, hozzájárulnak a bölcsesség és ítélőképesség kialakulásához. Rátapint arra, hogy az utóbbit nem lehet megtanítani, de a mozgásban való részvételben a tapasztalatokból megtanulható. A helyes ítélőképesség magából a tapasztalatok sorozatából és az elkövetett hibákból adódik, anélkül, hogy az az embert elkedvetlenítse vagy legyőzze. A mai amerikai liberális nevelési felfogás tükrében e sorok írója szerint ez jelentős állítás.

A lehetőségek halmaza áll előttünk mondják a szerzők, ami tulajdonképpen régi

alaptétele a cserkésznevelésnek, amit nemcsak az alapító Baden-Powell, de Sik Sándor és a többi hazai és külföldi nagy magyar cserkészvezető-pedagógusok is hangoztattak. "Ünnepeld és örülj az életnek és segíts másokon, ám haszontalan cselekedetekbe ne essél, a lehetőségek szerint a legmesszebbmenőleg használd ki életed minden napját."

Fischer Viktor

MÁTER BODOLAI MARGIT 1918-1999

Istenem de szeretnék most igazán nagyszerűen írni tudni, hogy méltóképpen emlékezhetnék meg Máter Bodolai Margitról.

Szüntelenül hálát adok az Istennek, hogy életem útjára állította őt, a legjobb pillanatban. 18-tól 25 éves koromig élő fáklya, példaképem, nevelőm volt. Világos és félreérthetetlen útmutató. Szilárd de gyöngéd, melegszívű és finom lelkű. A Szűzanyáról mintázott női ideált állított eléink. Józan, erős, de minden viszonytagságban megértő Édesanyát. Én csüngtem minden szaván, magamba szívtem amit csak tudtam tanításaiból és csak azt sajnáltam, hogy nem ismertem meg őt hamarabb. Barátnőim elbeszéléseiből tudtam, már micsoda emberóriás ő. Mennyi gyengédséggel tud dédelgetni, milyen szelíden dorgálni irányítani. Meghallgatni gondjainkat, kézen fogva vezetni az önismeret útján, hogy magunkból a legnemesebb vonásokat felismerjük és éreljük; ami pedig nem a javunkra válik, játszva vagy énekelve, és ha kell hát sírva, de leküzdjük.

Megalapozta önbizalmunkat, mert ő bízott bennünk.

Biztosan megírják majd mások, mennyi áldást jelentett ő a platanosi növétársainak, a bentlakó növendékeknek, az iskolában tanítványainak. Én csak a cserkész-

tevékenységéről szólok, ott volt szerencsém őt megtapasztalni teljes emberségében, teljes magyarságában.

Máter Juhász Mária jóvoltából, a Zrínyi Kör kapcsán már jártam akkor Platanosra.... arra a mesés szép tanyára, a várostól távol, erdő-mező, tiszta vizű pataktól övezett "Isten Szigetére". A magyar angol-kisasszonyok Ward Mária Intézetébe...

Már a menekülés alatt cserkész voltam Ausztriában és minden vágyam az volt, hogy ezt a nagyszerű nevelőeszközt itt is feltámasszák...De ki legyen a leányvezető?

Sok tanakodás után aztán egy szép nap, 1955-ben, megkértük Máter Bodolait, hogy indítsa el a leánycserkészteket. Az igazság kedvéért meg kell mondani, hogy akkortájt már Máter Komácssy Rafaella elindított egy vegyes csapatot, Pannonia Sacra névvel, Nt. Leskó Béla ev. lelkész pedig a Kinizsi Pál fiúcserkészcsapatot.

Megalakult a 39 sz. Magyarok Nagyasszonya leánycserkészcsapat.

Parancsnok: Máter Bodolai Margit. Mennyi lelkesedés! (a lélek Istentől jön.) Micsoda lendület! Mennyi találékonyság! Rögtön lett egyenruha, sátor, tábor, nyilvános szereplések, népviseletek, regélés, kiállítások és számtalan ének, népszokás, végtelen beszélgetések a tábortűz parázsló fényénél. Elsajátítottuk a tíz törvény szellemét. Beletanultunk a

vezetőitáborok kiképzőmunkájába. Nyári táborok vadregényes tájait, a természet csodáit megtapasztaltuk...mindenre kiterjedt a figyelme, mindig arra ösztökölt, hogy vegyük észre a szépet, a jót, az igazat. Valahogy övele elment szinte az utolsó, akire felnéztünk, akit csodáltunk, amikor

még mi voltunk fiatalok. Mondhatjuk bátran: Máter Bodolai Margit Mária, a mai argentin magyar közösség egyik alappillére, csillag, aki a jövőre is sugározza fényét.

Fóthy Istvánné Balogh-Kovács Judit

MIT JELENT SZÁMOMRA A MAGYARSÁGSZOLGÁLAT MINDENNAPI KÖRNYEZETEMBEN?

A magyarság-szolgálat a cserkész második legfontosabb kötelessége az Isten szolgálata után. Ebből következően élte minden területén - így a hétköznapiakban is - késznek kell lennie erre a nemes szolgálatra.

1. Legelső legfontosabb feladata a nyelvápolás területén adódik. (A témához szorosan kapcsolódik a "Nyelvápolás" című dolgozat.)

Mindig tiszta magyar nyelvet beszéljünk! Ne keverjük a nyelveket!

Elrettentő példaként szokták emlegetni azt a párbeszédet, melyet beszédükre nem ügyelő magyarok szoktak folytatni: "Hani, plíz, hari appoljál, mert fel kell pikapponni a dárlingot az erporton!"

Főként tudományos előadásban elkerülhetetlen az idegen eredetű kifejezések alkalmazása. Ha ilyen problémával kerülünk szembe, akkor adjuk meg a kifejezés legmegközelítőbb magyar fordítását is.

Nagy önfegyelemmel kell rendelkezünk ahhoz, hogy soha ne használjunk közönséges, csúnya szavakat!

2. Szociológusok, pszichológusok elmondják, hogy az emberi lélek egészséges működéséhez hozzátartozik a zene és az éneklés. Amikor a mindennapokban dudorászunk, zenét játszunk, vagy időnk megengedi, hogy zenét hallgassunk; úgy válogassunk, hogy helye legyen a magyar zenei kultúra kiemelkedő alkotásainak.

Feltétlenül ne engedjünk a magyar kultúrát is megkörnyékező tömegkereskedelmi alkotásoknak. Vigyázzunk, mert a jelenség nem csak mai keletű. Már 30-40-

50 évvel ezelőtt is születtek hasonló - alkotásnak aligha nevezhető - "dolgozok".

3. Kiscserkészek számára magyar nyelvű meséket kell elmondani vagy felolvasni. A mesék nagyon fontos hordozói, átadói egy bizonyos kultúra értékeinek.

4. A vallási kultúra is nagy segítségére lehet a magyarságszolgálatnak mindennapi környezetben. A vallás világa ugyan univerzális jellegű, de - mint minden nagy emberi értékegyüttes - harmonizáló jellegénél fogva beépít önmagába olyan elemeket is, amelyek partikuláris, egyedi jellegűek, mint a nemzetiesség.

A keresztyénség azzal is ért el nagy missziós eredményeket, hogy sikeresen alkalmazta a különböző népi kultúrák asszimilációját, beolvasztását.

Az imádságokat, vallásos énekeket magyar nyelven tanítjuk meg a cserkészeknek!

5. Talán legelső pontban kellett volna tárgyalni, hiszen nagyon fontos a támpont problematikája (idegen szóval az *orientációs kérdés*). Az a kérdés, hogy milyen módon válogassunk a magyar kultúra alkotásaiban. A legtisztább forrásból akkor merítünk, ha a népi kultúra alkotásait alkalmazzuk.

6. Végül főleg magyar Amerikában megdölni látszik az a nagy tétel, hogy "Nyelvében él a nemzet." Lehet valaki nagyon jó magyar akkor is és válhat rendkívül hasznos tagjává a magyar nemzetnek, ha már - talán rajta kívül eső okok miatt - nem beszéli a magyar nyelvet. (Azonban még ilyen esetekben is szorgalmazni kell a magyar nyelv bizonyos fokú ismeretét!)

Rev. Árpád Drotos